

Grundskolor och friytor

Nationell kartläggning och uppföljning av
grundskolelevers tillgång till friytor
2018–2020

Grundskolor och friytor Nationell kartläggning och uppföljning av grundskolelevers tillgång till friytor 2018–2020

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Ekonomisk statistik och analys
Solna strandväg 86, 171 54 Solna
010-479 40 00

Förfrågningar Jerker Moström, 010-479 40 31
Linus Rispling, 010-479 45 69
mark.vatten.gis@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Grundskolor och friytor Nationell kartläggning och
uppföljning av grundskolelevers tillgång till friytor 2018–2020

Primary and secondary schools and the outdoor school environment.
Mapping of primary and secondary school student's access to outdoor
school environment, 2018-2020

Producer Statistics Sweden, Economic Statistics and
Analysis, Solna strandväg 86, SE-171 54
Solna, Sweden. +46 10 479 40 00

Enquiries Jerker Moström, +46 10 479 40 31
Linus Rispling, +46 10 479 45 69
mark.vatten.gis@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.
However, remember to state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Primary and secondary schools and the
outdoor school environment .

Förord

I samband med genomförandet av ett regeringsuppdrag 2014 om en vägledning för barns och ungas utemiljö uppmärksammade Boverket bristen på statistik över barns och ungas tillgång till staden och platser i den byggda miljön. Boverket konstaterade behov av en nationell bild som beskriver barns och ungas tillgång till staden, inte minst i form av utemiljöer som skol- och förskolegårdar.

SCB fick därför 2014 i uppdrag av Boverket att undersöka möjligheten att ta fram uppgifter som kan beskriva grundskolornas och förskolornas utemiljöer. Efter pilotstudiens genomförande ville Boverket skala upp studien till en nationell kartläggning som skulle omfatta alla grundskolor, och gav därför SCB i uppdrag att avgränsa och kartera samtliga grundskoleenheters skolgårdar. Detta resulterade 2018 i studien ”*Grundskolor och friytor. Nationell kartläggning och uppföljning av grundskoleelevers tillgång till friytor 2014–2017*”.

Under 2021 tog Boverket initiativ till en ny studie av barns och ungas utemiljöer, som skulle utgöra en uppdatering av den nationella kartläggning som togs fram 2018. Den nya studien skulle bland annat innehålla uppgifter om:

- friyta per grundskoleelev för två kompletterande år, 2018 och 2020, i tillägg till årsuppgifter från föregående studie, för att möjliggöra jämförelser under hela perioden 2014–2020;
- redovisa uppgifter om marktäcke inom skolområdena;
- innehålla uppgifter om antal grönområden inom 300 respektive 500 meter från skolområdena.

Resultatet av denna studie redovisas i föreliggande rapport. Studien har genomförts under 2021 och 2022 och finansierats av Boverket.

Rapporten är framtagen av Alexander Kessler, Jerker Moström, Linus Rispling och Stefan Svanström vid SCB:s enhet för miljö och samhällsbyggnad.

SCB i april 2022

Petra Nilsson
Enhetschef

Christina Ekblom
Sektionschef

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	5
Inledning	6
Bakgrund	6
Syfte och mål	6
Analysresultat	8
En genomsnittlig friyta motsvarande tre parkeringsplatser per elev ..	8
Minskande friyta per elev	10
Den totala friytan minskar för varje år	10
Minst friyta per elev i de största tätorterna	11
Huvudmannskapet har betydelse för friytans storlek	12
Tydlig trend av minskande friyta per elev på skolområden med enskild huvudman	12
Friytan per elev minskar i nästan alla län – bara tre nordliga län utgör undantag	13
464 000 elever hade mindre än 30 kvadratmeter per person	15
Cirka 67 000 elever har små friytor	16
48 procent av skolområdenas yta består av hårdgjord mark	18
67 000 elever når färre än tre grönområden inom 300 meter	20
Mindre grönområden är vanligast i skolornas närområde	23
Fakta om statistiken	25
Detta omfattar statistiken	25
Definitioner och förklaringar	25
Friyta	25

Grönområde	26
Marktäcke.....	26
Skolenhet	27
Skolenhetsregistret	27
Skolområde	27
Så görs statistiken.....	28
Statistikens tillförlitlighet	29
Diffusa avgränsningar	30
Samlokalisering med förskolor och gymnasieskolor	31
Gränsdragning mot sportanläggningar och idrottsplaner	34
Felaktigt konstruerade skolenheter	35
Jämförbarhet över tid.....	37
Referensår för skolenheter.....	38
Referenser.....	39
Bilaga 1 – länsvisa uppgifter om friytor	40
In English.....	45
Summary	45

Sammanfattning

Statistiska centralbyrån (SCB) har på uppdrag av Boverket genomfört en nationell kartläggning av grundskolornas friytor för de fem läsåren 2014, 2015, 2016, 2018 och 2020. Statistiken syftar till att ge en nationell bild av situationen vad gäller grundskoleelevernas tillgång till utomhusmiljön, hur den varierar regionalt och hur den påverkas över tid i takt med att befolkningen och bostadsbyggandet ökar. Även vissa uppgifter om markens egenskaper på och omkring skolmiljön presenteras inom ramen för studien.

Resultatet visar att den genomsnittliga friytan per elev i Sverige var 45,9 kvadratmeter 2020. Under perioden 2014–2020 varierade friytan per elev något, vilket beror på att antal elever fluktuerat under de år som undersökts. Mellan det första och sista året, 2014 och 2020, har dock skett en klar minskning i friytan per elev. Dessutom har friytan i absoluta tal krympt stadigt under hela perioden 2014–2020. Den primära orsaken till minskningen av den genomsnittliga friytan per elev är ett ökat antal elever på befintliga friytor i kombination med förtätningar av befintliga skolområden, där paviljonger och nytillkomna skolbyggnader tagit en del av friytan i anspråk.

Det finns påfallande stora regionala skillnader i friytans genomsnittliga storlek. Som förväntat är skillnaderna i storleken på friytan tydligt kopplade till bebyggelsestätheten och skolornas belägenhet i förhållande till tätorter. Generellt gäller förhållandet att skolor i större tätorter har mindre friyta än skolor i mindre tätorter och utanför tätorter.

Studien visar att friytans genomsnittliga storlek skiljer sig mellan skolor med enskild och kommunal huvudman. Medan friytan per elev för skolområden med kommunal huvudman har varit relativt stabil 2014–2020, med marginella variationer under perioden, är trenden för skolområden med enskild huvudman tydlig, med en kontinuerlig minskning av friytan per elev under alla undersökta år, från 32,4 kvadratmeter per elev 2014 till 27,6 kvadratmeter per elev 2020.

I genomsnitt hade elever på skolor med enskild huvudman 2020 och 2018 knappt 22 kvadratmeter mindre per elev jämfört med skolor med kommunal huvudman. Skillnaden under de tre första undersökta åren, 2014, 2015 och 2016, var kring 18–19 kvadratmeter per elev och år.

Boverket menar att ett rimligt mått på friyta är 30 kvadratmeter per barn i grundskolan. Nästan 464 000 elever hade år 2020 en yta per person som understeg 30 kvadratmeter, vilket motsvarar 42 procent av samtliga grundskolelever i landet.

Inledning

Bakgrund

Barn och unga (0–18 år) utgör en dryg femtedel av Sveriges befolkning. Utemiljön vid skola och förskola är centrala delar av barns och ungas vardagsmiljö och viktiga för deras lek, lärande och hälsa. Därför är det angeläget att ta fram data om vilka ytor och miljöer barn har tillgång till och hur dessa miljöer förändras över tid.

Bristen på nationellt sammanställda data över barns och ungas vardagsmiljö har uppmärksammats av Boverket sedan ett antal år tillbaka. Boverket fick 2014 i uppdrag av regeringens att tillsammans med Movium ta fram en vägledning för planering, utformning, skötsel och förvaltning av barns och ungas utemiljö med särskilt fokus på förskolegårdar och skolgårdar. Uppdraget genomfördes i samverkan med Folkhälsomyndigheten och Skolverket samt Sveriges Kommuner och Landsting (Boverket & Movium 2015).

I samband med uppdragets genomförande initierade Boverket även tillsammans med SCB ett pilotprojekt för att undersöka förutsättningarna för att kunna kartlägga och beskriva grundskolornas friytor. Pilotstudien omfattade grundskolor i Blekinge län samt Uppsala kommun (SCB 2014).

Baserat på metodiken som togs fram i pilotstudien genomförde SCB under 2018 på Boverkets uppdrag för första gången en heltäckande nationell kartläggning av grundskolornas friytor. Kartläggningen omfattade åren 2014, 2015 och 2016 (SCB 2018).

Under 2021 fick SCB i uppdrag av Boverket att genomföra en uppföljning av den nationella kartläggningen avseende åren 2018 och 2020 med syfte att undersöka om trenden med krympande friytor fortsatt. Resultaten från den nya kartläggningen presenteras i föreliggande rapport.

Syfte och mål

Syftet med kartläggningen av skolgårdar och elevers tillgång till grönområden i närheten av skolor är att få ett uppdaterat kunskapsunderlag gällande den faktiska situationen och utvecklingen över tid.

Kartläggningen ger också indikationer på kvaliteten i utemiljön, som kan kopplas till *Boverkets allmänna råd* (BSF 2015:1 FRI) och några av de grundläggande krav på kvaliteter som ställs i detta. Ett viktigt syfte med uppdateringen är också att få en nulägesbild av utvecklingen inför

Boverkets allmänna råd (BSF 2015:1 FRI) står för "Boverkets allmänna råd om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet"

Friyta är ytan som går att leka på och som är tillgänglig för barnen i huvudsak under skoltid men även i viss mån på fritiden

Boverkets eventuella arbete med föreskrifter och tillhörande konsekvensutredning.

Målet med uppdateringen av kartläggningen är att få en aktuell indikator som på strukturell nivå beskriver barns tillgång till friytor och som kan användas för uppföljning av olika nationella mål så som god bebyggd miljö, folkhälsomålet, friluftslivsmålen (tätortsnära natur, tillgänglig natur och friluftsliv i skolan) och måluppfyllelse i skolarbetet. Det långsiktiga målet med kartläggningen är att kunna använda den i forskningssammanhang för att ytterligare klargöra sambandet mellan barns utemiljö och deras lek, lärande och hälsa.

Studien från 2018 (SCB 2018) samt föreliggande uppföljningsstudie är i princip unika i sitt slag. Såvitt känt har ingen annan motsvarande nationell kartläggning av skolors friytor genomförts.

Analysresultat

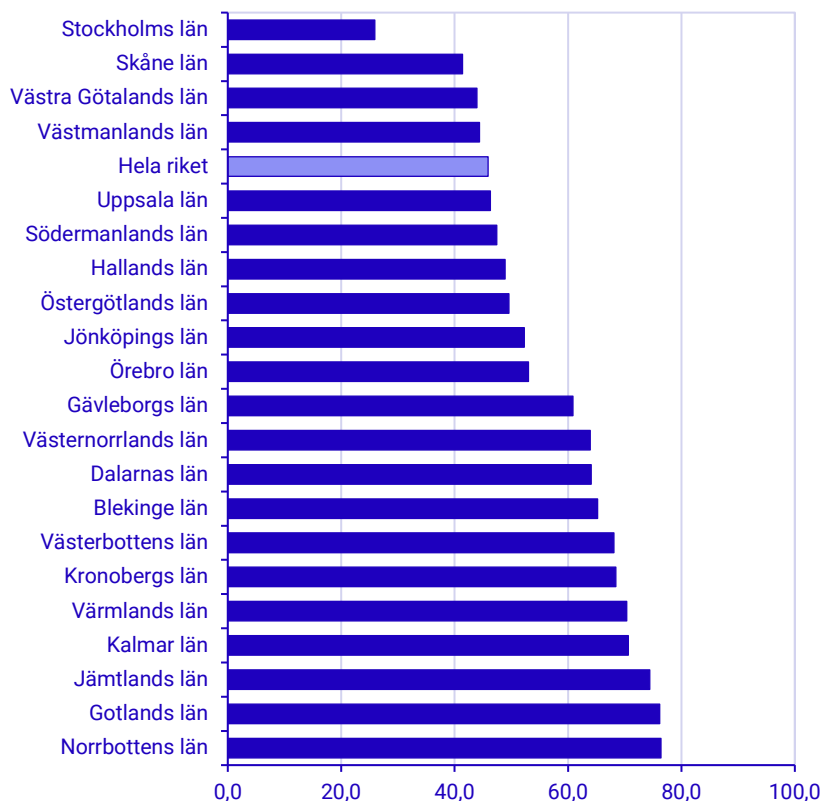
En genomsnittlig friyta motsvarande tre parkeringsplatser per elev

Den genomsnittliga friytan per grundskoleelev i Sverige var 45,9 kvadratmeter 2020. Det motsvarar ungefär ytan för mellan tre och fyra parkeringsplatser.

Ytmåttet för en **parkeringsruta** har länge beräknats till 5x2,5 meter, det vill säga 12,5 kvadratmeter (källa: Boverket). Dagens personbilspark ställer större krav på ytor varför det även förekommer ett större parkeringsmått på 5,5x2,7 meter, dvs 14,85 kvadratmeter.

Det finns påfallande stora regionala skillnader i tillgången på friyta. På länsnivå varierade friytan per elev år 2020 från som minst 25,9 kvadratmeter i Stockholms län till som mest 76,4 i Norrbottens län.

Figur 1. Genomsnittlig friyta per elev (kvadratmeter) efter län läsåret 2020

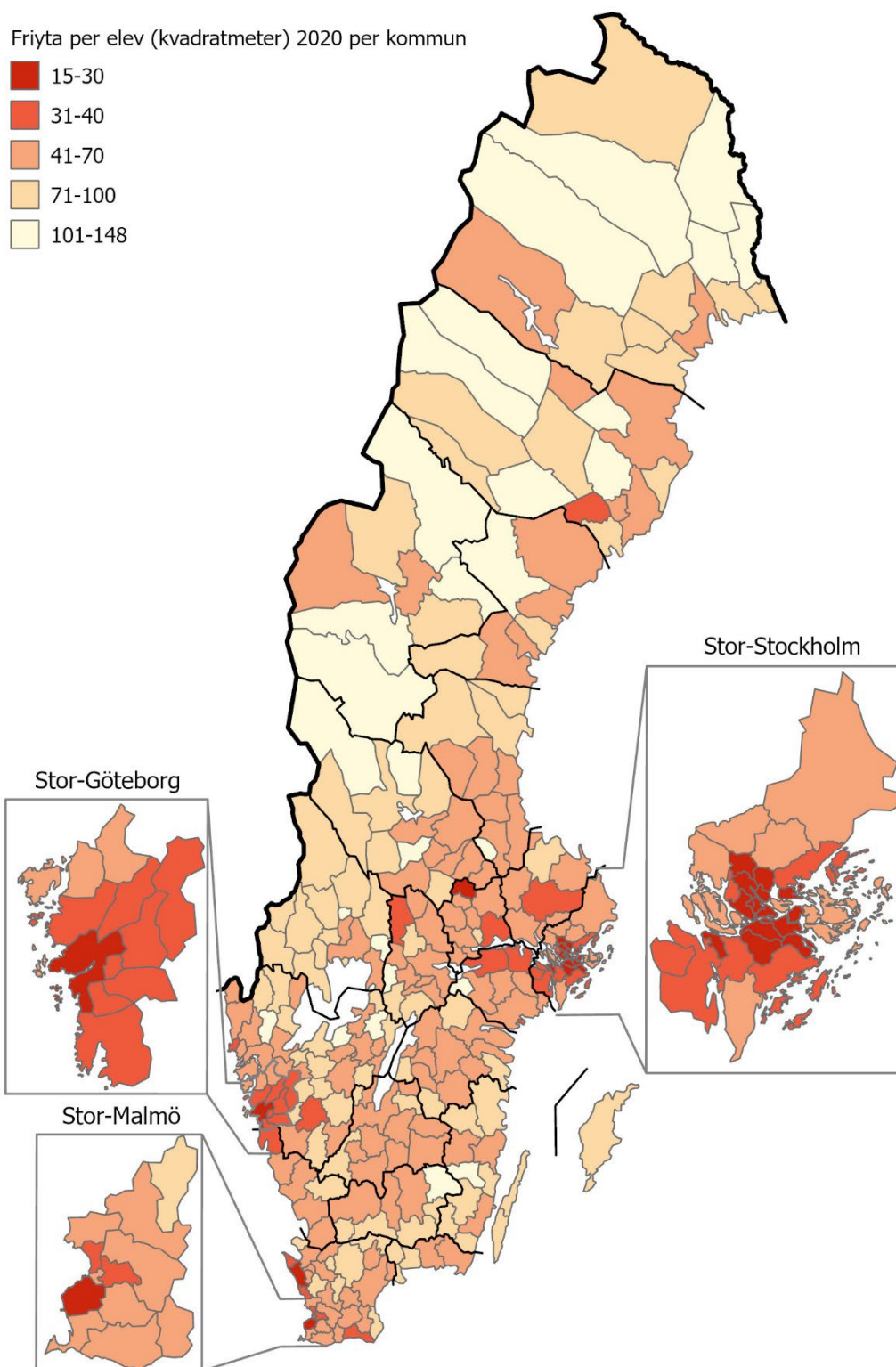

Källa: SCB

Skillnaderna accentueras ytterligare på kommunnivå. I Stockholms kommun hade grundskolorna den allra minsta ytan per elev med endast 15 kvadratmeter medan eleverna i Jokkmokks kommun hade hela 168,6 kvadratmeter – alltså mer än tio gånger så mycket yta som eleverna i Stockholms kommun.

Genomsnittlig friyta per grundskoleelev var **45,9 kvadratmeter** 2020

Figur 2. Genomsnittlig friyta per elev (kvadratmeter) efter kommun 2020

Källa: SCB

Minskande friyta per elev

Friytan per elev har mellan år 2014 och 2020 sjunkit från 48,5 till 45,9 kvadratmeter. I genomsnitt fick alltså grundskoleeleverna 2,6 kvadratmeter mindre friyta per person mellan dessa två år. För de uppmätta åren under perioden 2014–2020, det vill säga 2015, 2016 och 2018, skedde en viss minskning till 2016 och därefter en mindre ökning till 2018, innan friytan återigen sjönk till 2020. För alla undersökta år efter 2014 har dock friytan per elev varit mindre än 2014.

Tabell 1. Total friyta, totalt elevantal och friyta per elev 2014–2020

År	Total friyta (m ²)	Totalt elevantal	Friyta per elev (m ²)
2014	51 742 148	1 065 799	48,5
2015	51 788 656	1 104 852	46,9
2016	51 545 411	1 149 550	44,8
2018	50 864 224	1 071 529	47,5
2020	50 648 513	1 103 286	45,9

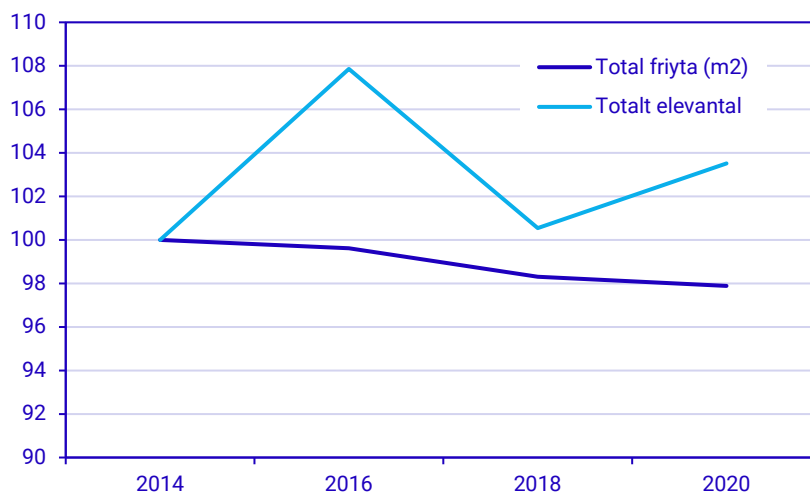
Källa: SCB

Den totala friytan minskar för varje år

Den *totala friytan* i Sverige har i absoluta tal krympt stadigt under perioden 2014–2020. De variationer i *friytan per elev* under perioden, som beskrivs ovan, beror att antal elever fluktuerat under de år som undersökts.

Sammanfattningsvis kan sägas att förutsättningarna för att uppnå större friyta per elev har blivit sämre under 2010-talet, i och med den stadiga minskningen av total friyta.

Figur 3. Totalt elevantal och total friyta (m²) 2014–2020. Index 2014=100

Källa: SCB

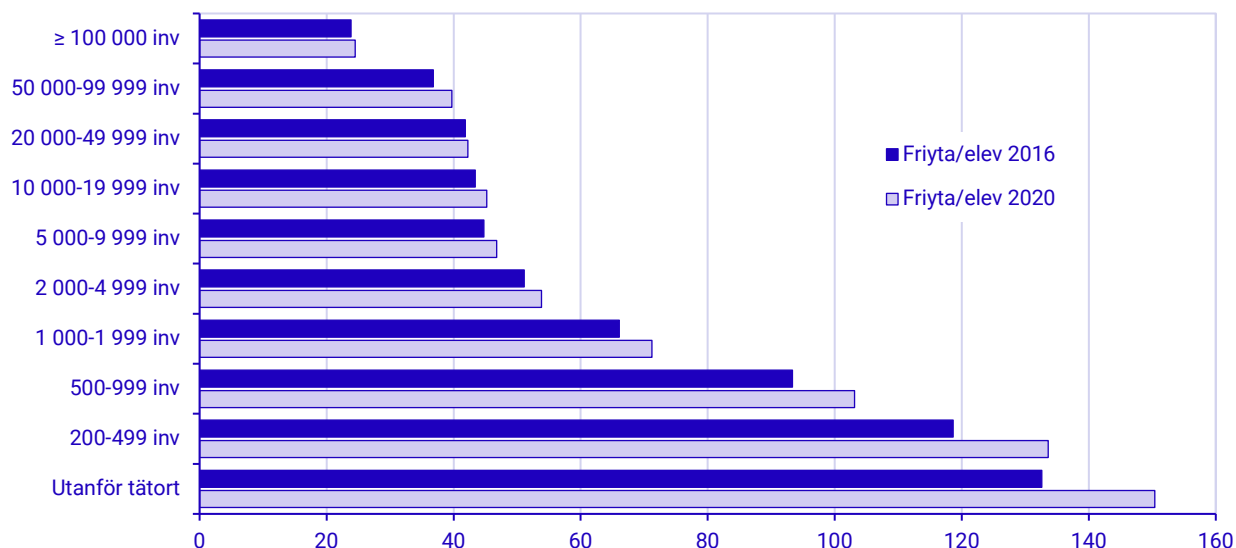
Minst friyta per elev i de största tätorterna

Som förväntat är skillnaderna i storleken på friytan tydligt kopplade till bebyggelsestätheten och skolornas belägenhet i förhållande till bebyggelsestrukturen. Generellt gäller förhållandet att skolor i större tätorter har mindre friyta än skolor i mindre tätorter och utanför tätorter. Den genomsnittliga friytan per elev i tätorter med 100 000 invånare eller mer var 24,5 kvadratmeter år 2020. Utanför tätort var motsvarande siffra hela 150,4 kvadratmeter per elev år 2020.

Jämfört med 2016, som var det senaste referensåret i föregående studie (SCB 2018), har friytan per elev ökat fram till 2020 oavsett typ av tätort. Det förklaras till stor del av att antalet elever under den mätta perioden 2014–2020 totalt sett var som högst år 2016 (se föregående figur). Skillnaden mellan 2016 och 2020 vad gäller friytan per elev är dock marginell för större tätorter.

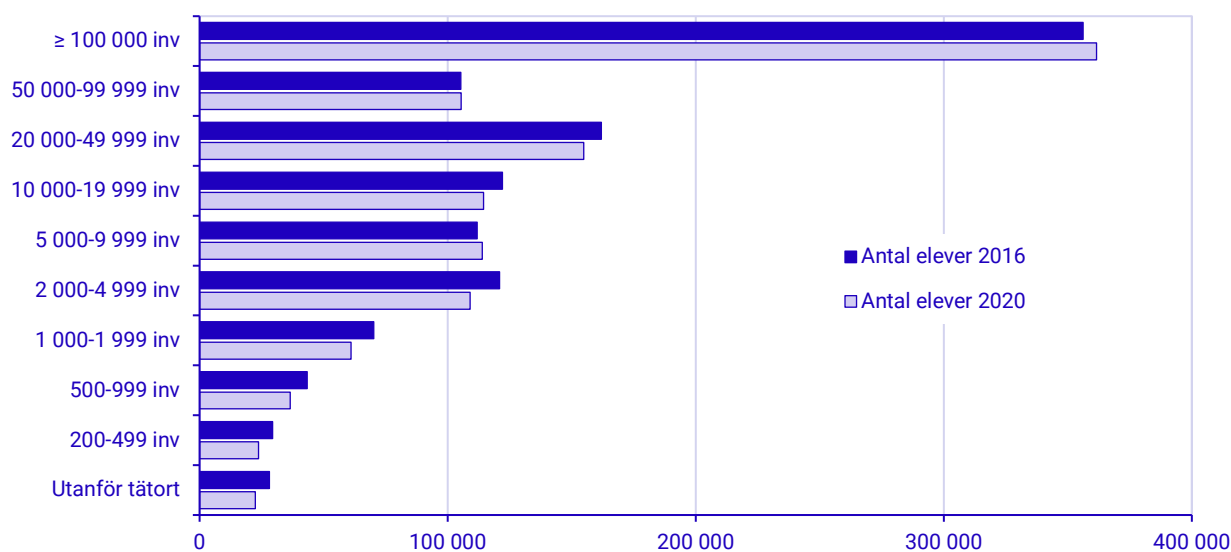
Det är bara för de minsta tätorterna, samt utanför tätort, som friytan per elev blivit markant större 2020 jämfört med 2016. För tätorter med 500–999 invånare ökade den genomsnittliga friytan mellan 2016 och 2020 med 10 kvadratmeter per elev, för tätorter med 200–499 invånare med 15 kvadratmeter per elev, och utanför tätort med 18 kvadratmeter per elev. I dessa kategorier var också antalet elever 2020 mindre än 2016, medan mönstret inte är lika entydigt för de allra största tätorterna.

Figur 4. Genomsnittlig friyta per elev (kvadratmeter) i tätorter efter storleksklass (antal invånare) 2016 och 2020

Källa: SCB

Figur 5. Totalt elevantal i tätorter efter storleksklass (antal invånare) 2016 och 2020

Källa: SCB

Genomsnittlig friyta för elever på skolor med enskild huvudman var **knappt 22 kvadratmeter mindre** per elev jämfört med skolor med kommunal huvudman 2018 och 2020

Huvudmannskapet har betydelse för friytans storlek

Friytans genomsnittliga storlek skiljer sig åt mellan skolor med enskild och kommunal huvudman och skillnaden har ökat på senare år. I genomsnitt hade elever på skolor med enskild huvudman 2020 och 2018 knappt 22 kvadratmeter mindre per elev jämfört med skolor med kommunal huvudman. Skillnaden var mindre för de tre första undersökta åren, och låg då kring 18–19 kvadratmeter per elever.

Tabell 2. Friyta per elev och huvudman 2014–2020

År	Friyta per elev (m ²)			totalt
	kommunal huvudman	enskild huvudman	Skillnad mellan kommunal och enskild huvudman	
2014	51,0	32,4	18,6	48,5
2015	49,5	30,7	18,8	46,9
2016	47,4	29,3	18,1	44,8
2018	50,8	29,1	21,7	47,5
2020	49,4	27,6	21,8	45,9

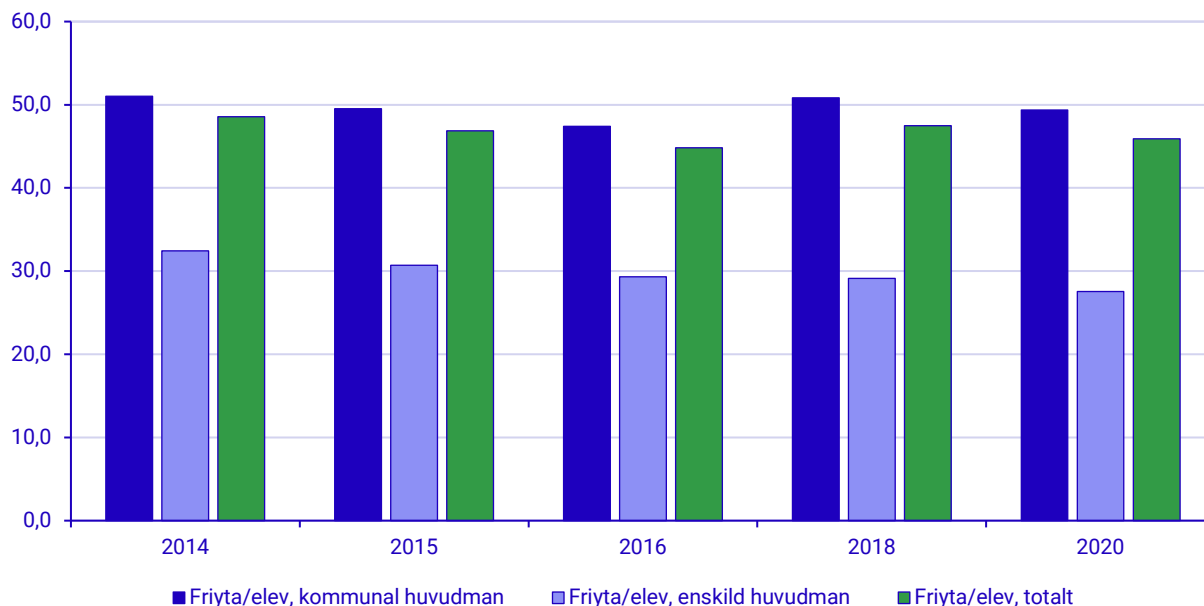
Källa: SCB

Tydlig trend av minskande friyta per elev på skolområden med enskild huvudman

Friytan per elev har varit relativt stabil för skolområden med kommunal huvudman mellan 2014 och 2020, från 51,0 kvadratmeter 2014 till 49,4 kvadratmeter 2020, med marginella variationer för åren däremellan (2015, 2016 och 2018). För skolområden med enskild huvudman är trenden tydligare, med en kontinuerlig minskning av friytan per elev

under alla undersökta år, från 32,4 kvadratmeter år 2014 till 27,6 kvadratmeter år 2020.

Figur 6. Friyta per elev (kvadratmeter) efter huvudman, 2014–2020

Källa: SCB

Skillnaden i friyta mellan skolor med olika huvudmän varierar kraftigt regionalt. På länsnivå fanns den största skillnaden mellan grundskolor med kommunala och enskilda huvudmän i Jämtlands län, där det år 2020 i genomsnitt skilde 46,1 kvadratmeter, följt av Gotlands län, där skillnaden var 41,5 kvadratmeter. Minst skillnad mellan grundskolor med kommunala och enskilda huvudmän fanns i Hallands och Stockholms län, med 6,2 respektive 9,3 kvadratmeter i skillnad (se tabell 12).

Den huvudsakliga förklaringen till skillnaderna mellan skolor som har kommunala och enskilda huvudmän, är att de senare i högre grad än de kommunala skolorna är inrymda i lokaler som ursprungligen planerats och byggts för andra ändamål än för skolverksamhet. Många skolor med enskilda huvudmän är inrymda i före detta institutionsmiljöer eller tidigare industrilokaler där tillgången på friytor i anslutning till skolbyggnaderna är begränsade.

Friytan per elev minskar i nästan alla län – bara tre nordliga län utgör undantag

Som konstaterats ovan har den genomsnittliga friytan per elev för Sverige som helhet minskat mellan åren 2014 och 2020. Denna trend är tydlig också när siffrorna bryts ned på länsnivå. En minskning av friyta per elev har skett i 18 av Sveriges 21 län. De enda undantagen utgörs av de tre nordligaste länen.

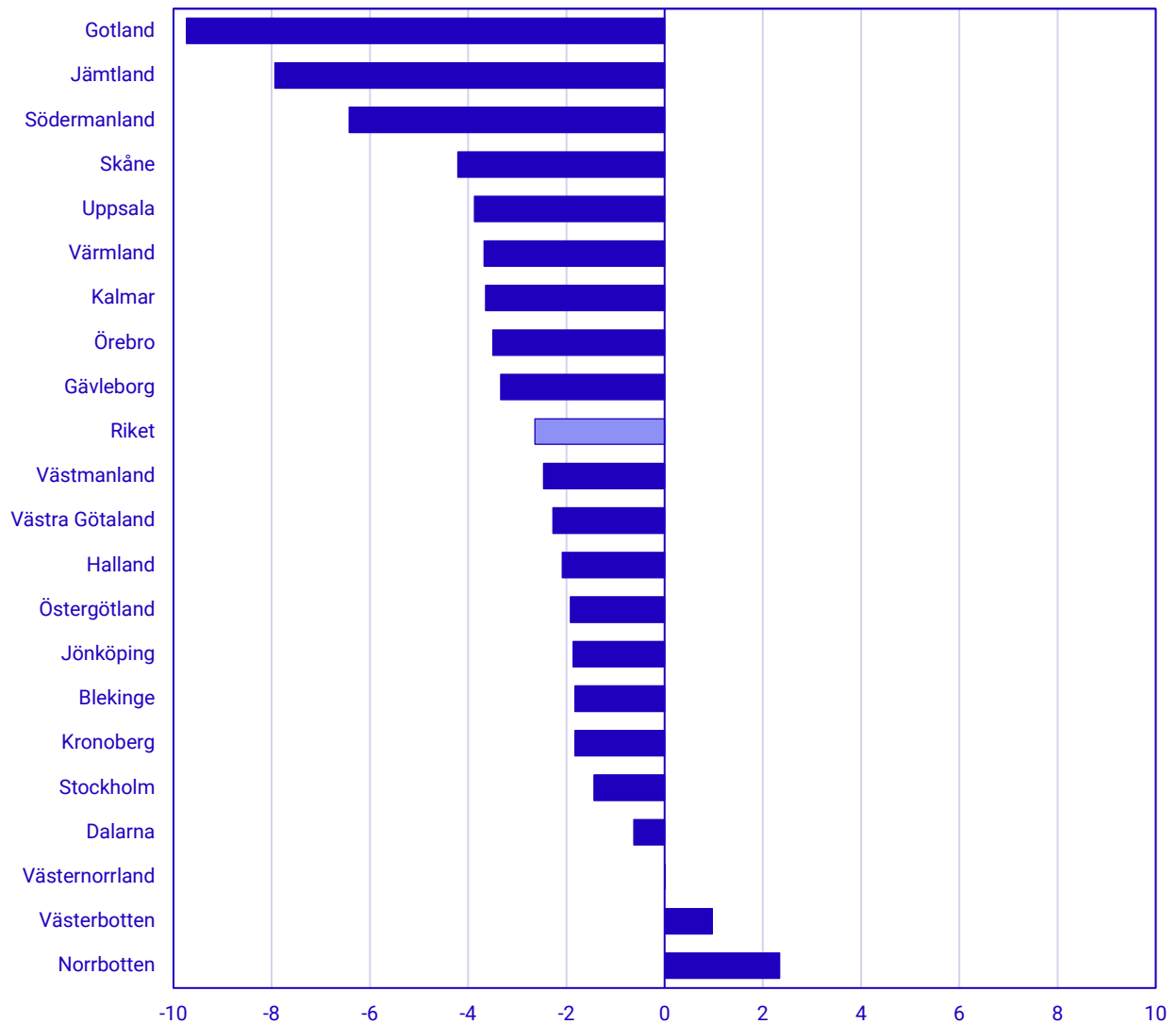
Störst har minskningen mellan 2014 och 2020 varit i Gotland och Jämtlands län, med 9,7 respektive 7,9 kvadratmeter friyta per elev. Dessa är dock två av de län där grundskoleeleverna har allra störst friyta. En ökning har skett i Norrbotten och Västerbottens län, med 2,3 respektive 1,0 kvadratmeter per elev. I Västerbotten är förändringen nära noll och därmed knappt skönjbar.

Minskningen av den genomsnittliga friytan per elev mellan 2014 och 2020 är framför allt resultatet av en minskning av den absoluta friytan, vilket skett i alla län. Visserligen har också en noterbar minskning skett av elevantalet i alla län utom tre, men denna är relativt sett mindre än minskningen av den absoluta friytan. Det generella mönstret på länsnivå är därmed att även om antalet elever minskar, så minskar friytorna i ännu högre takt (se tabell 8–12).

De enda län där antalet elever inte ökat mellan 2014 och 2020 är Norrbotten, Västerbotten och Gävleborgs län. Det totala antalet elever knutna till skolenheter som ingår i studien har minskat med drygt 37 000 mellan 2014 och 2020. Under samma period minskade den absoluta friytan med drygt 1 094 000 kvadratmeter.

Minskningen av den absoluta friytan beror i sin tur framförallt på en förtätning av befintliga skolområden, där paviljonger och nytillkomna skolbyggnader tagit en del av friytan i anspråk. I många kommuner har också många tillfälliga omlokaliseringar skett särskilt under åren 2018–2020, i samband med att nya, ofta större, skolenheter är under uppbyggnad, vilket också kan ha tillfällig påverkan på arealuppgifterna.

Figur 7. Förändring av friyta per elev (kvadratmeter) mellan 2014 och 2020

Källa: SCB

2020 hade **42 procent av grundskole-eleverna** en yta per person som understeg 30 kvadratmeter

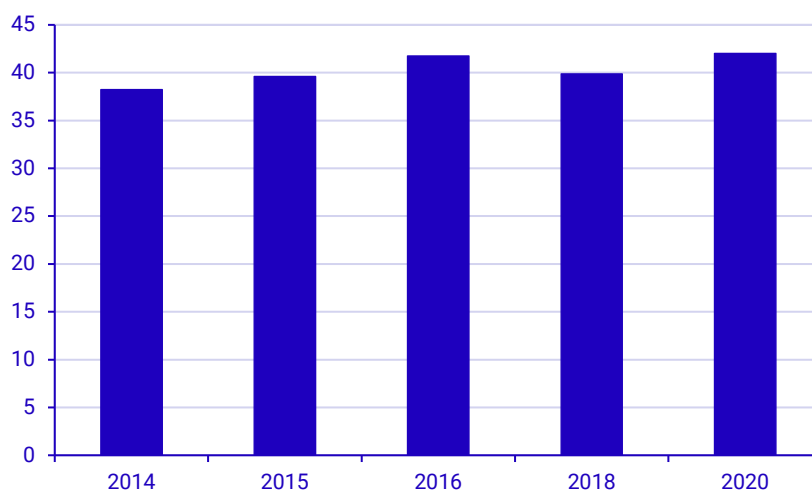
464 000 elever hade mindre än 30 kvadratmeter per person

Enligt Boverket bör hänsyn tas till både storleken på friytan per barn och till den totala storleken på friytan vid bedömning av om friytan är tillräckligt stor. Boverket menar att ett rimligt mått på friyta är 30 kvadratmeter per barn i grundskolan (Boverket 2015).

Nästan 464 000 elever hade år 2020 en yta per person som understeg 30 kvadratmeter, vilket motsvarar 42 procent av grundskoleeleverna. Antalet elever med tillgång till mindre än 30 kvadratmeter friyta per person har ökat mellan 2014 och 2020. År 2014 var antalet elever ungefär 407 000, vilket då motsvarade 38 procent av grundskoleeleverna.

Figur 8. Andelen elever (procent) med tillgång till en friyta som understeg 30 kvadratmeter per person 2014–2020

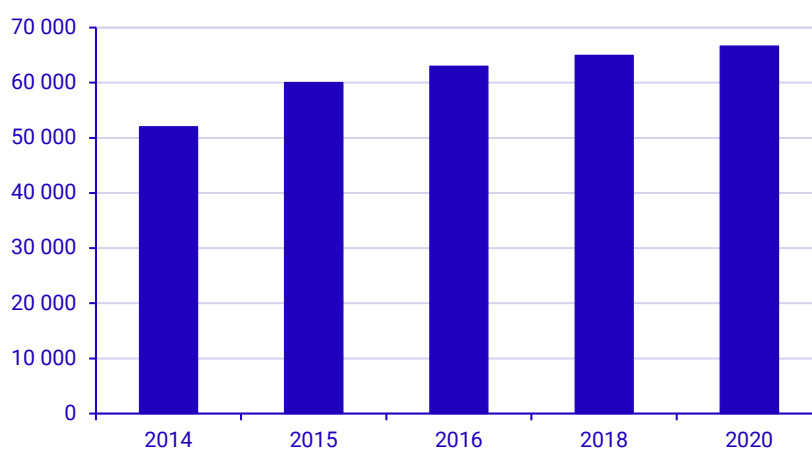
Källa: SCB

Cirka 67 000 elever har små friytor

Forskning visar att den totala storleken på friytan helst bör överstiga 3 000 kvadratmeter. På en friyta som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov (Mårtensson, et al 2009).

För läsåret 2020 uppgick antalet skolområden med friytor som var mindre än 3 000 kvadratmeter sammanlagt till 337. Antal elever knutna till dessa skolområden med riktigt små friytor ökar över tid. Det totala elevantalet knutna till små friytor var 2020 knappt 67 000. År 2014 uppgick antalet elever till 52 000, så ökningen mellan 2014 och 2020 har varit cirka 15 000 elever.

Figur 9. Antal elever knutna till skolenheter med en friyta som understeg 3 000 kvadratmeter 2014–2020

Källa: SCB

Sker det en koncentration av elever till färre och större enheter?

En fråga som Boverket velat undersöka är om det sker en koncentration av elever till färre och större skolområden och vad detta i sin tur får för konsekvenser för tillgång till friytor. På många håll i landet, framförallt i mer glesbefolkade delar, sker en nedläggning av exempelvis mindre byskolor och eleverna flyttas till skolor i större tätorter eller kommunernas centralorter. Det är dock inte helt enkelt att tydligt belägga om det sker en koncentration av elever till färre och större enheter. Den främsta orsaken till detta är variationen av elevantalet över tid. Då varken elevantal eller skolområden är konstanta förändringarna tolkas med försiktighet.

I Sverige har antalet elever per skolområde i genomsnitt ökat mellan åren 2014 och 2020, från 249 till 261. Det innebär en genomsnittlig ökning med 12 elever per skolområde under perioden 2014–2020. Ökningen beror på att det totala antalet skolområden i Sverige har minskat med 45 under perioden, samtidigt som antalet elever har ökat med knappt 38 000. Med andra ord sker en tilltagande koncentration av elever på skolområdena.

Koncentrationen kan delvis förklaras av att många kommuner under senare år har satsat på att bygga färre men större enheter, samtidigt som mindre enheter har lagts ned. Men som ovan konstaterats kan ökningen också förklaras av ökande elevantal under perioden 2014–2020 (se tabell 3).

För vissa län med en stor minskning av antalet skolområden och bara en marginell ökning av antalet elever är dock trenden mot färre men större skolenheter, där fler elever får dela samma skolområden, mer påvisbar. I Värmlands län har till exempel antalet skolområden minskat med 13 mellan 2014 och 2020, samtidigt som elevantalet bara ökat med 93 elever. Också i Blekinge län har ökningen av antal elever varit närmast marginell, samtidigt som antalet skolområden minskat med tre, vilket innebär att den genomsnittliga ökningen av antalet elever med åtta tyder på en tilltagande koncentration.

Tabell 3. Genomsnittligt antal elever per skolområde per län, 2014–2020

Län	Genomsnittligt antal elever per skolområde			Skolområden			Elevantal			
	2014	2020	Förändring 2014–20	2014	2020	Förändring 2014–20	2014	2020	Förändring 2014–20	
01	Stockholms län	348	358	10	717	729	12	250 208	261 189	10 981
03	Uppsala län	271	281	10	140	145	5	38 072	40 875	2 803
04	Södermanlands län	258	272	14	125	122	-3	32 279	33 275	996
05	Östergötlands län	234	233	-1	204	210	6	47 757	48 948	1 191
06	Jönköpings län	216	229	13	182	176	-6	39 366	40 443	1 077
07	Kronobergs län	222	226	4	96	98	2	21 396	22 232	836
08	Kalmar län	196	201	5	121	123	2	23 804	24 828	1 024
09	Gotlands län	155	157	2	35	37	2	5 458	5 820	362
10	Blekinge län	202	210	8	82	79	-3	16 567	16 627	60
12	Skåne län	260	287	27	538	524	-14	140 116	150 631	10 515
13	Hallands län	255	267	12	141	140	-1	35 975	37 498	1 523
14	Västra Götalands län	251	262	11	700	694	-6	176 219	181 837	5 618
17	Värmlands län	202	224	22	137	124	-13	27 776	27 869	93
18	Örebro län	235	253	18	133	129	-4	31 283	32 711	1 428
19	Västmanlands län	252	256	4	112	114	2	28 290	29 265	975
20	Dalarnas län	191	195	4	155	153	-2	29 752	29 934	182
21	Gävleborgs län	214	219	5	138	133	-5	29 643	29 213	-430
22	Västernorrlands län	207	202	-5	126	125	-1	26 174	25 296	-878
23	Jämtlands län	148	158	10	88	85	-3	13 080	13 508	428
24	Västerbottens län	187	193	6	144	143	-1	27 012	27 612	600
25	Norbottens län	163	166	3	156	142	-14	25 572	23 675	-1 897
Riket		249	261	12	4 270	4 225	-45	1 065 799	1 103 286	37 487

Källa: SCB

48 procent av skolområdenas yta består av hårdjord mark

Skolgården är en av de utemiljöer där barn spenderar en stor del av sin vakna tid. Det finns flera studier som pekar på att fysisk aktivitet inverkar positivt på barns inlärning förutom rena hälsofrämjande effekter av utomhusaktiviteter och naturkontakt (Boverket & Movium 2015). Att i detalj beskriva friytornas kvalitativa egenskaper låter sig inte göras i en nationell kartläggning baserat på befintliga dataunderlag. För detta krävs betydligt mer riktade studier. Men genom att beskriva skolgårdarnas marktäckning går det att få fram en översiktlig bild av deras beskaffenhet. Främst ligger fokus på att beskriva skolgårdarna i termer av hårdjord respektive vegetationsklädd mark.

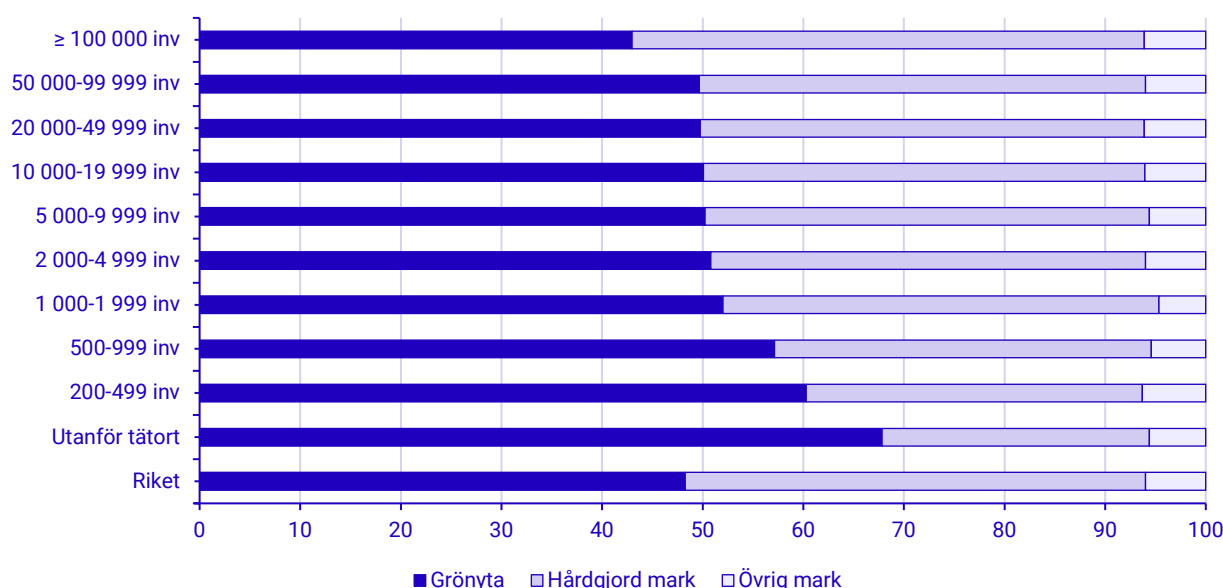
Notera att statistiken över marktäcket beskriver skolområdet i sin helhet och inte bara friytan. I skolområdet ingår även byggnader i beräkningarna. Byggnadsytan sorterar under hårdgjord mark. Statistiken omfattar samtliga skolområden i landet. Uppgifterna är därför inte direkt jämförbara med de siffror som togs fram i förra kartläggningen som då endast omfattade skolområden i de 37 största tätorterna (SCB 2018).

Grundskolornas skolområden består i genomsnitt till 48 procent av hårdgjord mark

Grundskolornas skolområden består i genomsnitt till 48 procent av hårdgjord mark och 46 procent av vegetationsklädd mark, både öppen och trädbärande mark. Resterande 6 procent av ytan utgörs av övrig mark vilket i detta sammanhang betyder mark utan vegetation men som är ”naturligt hårdgjord”, det vill säga berghällar och liknande. Det bör dock betonas att ståndorten för träden kan utgöras av hårdgjord mark. Mark med täckande trädkronor tolkas av satellitsensorerna som vegetationsklädd. En träbeklädd yta på skolgården bidrar ändå till svalka, skuggning och dämpning av vind på skolornas friytor.

Det finns skillnader både mellan regioner i landet och mellan stad och land. Generellt finns en tydlig koppling mellan tätorternas storlek och graden av hårdgjord mark inom skolområdena. Förenklat kan man säga att ju större tätort desto större andel av skolområdet består av hårdgjord mark. Skolområden som är belägna utanför tätorter har lägst andel hårdgjord mark (27 procent) medan skolområden belägna i tätorter med 100 000 invånare eller mer har högst andel hårdgjord mark (51 procent).

Figur 10. Fördelningen av skolområdesytan efter marktäcke i procent för skolområden i tätorter efter storleksklass (antal invånare) 2020

Källa: SCB

Det finns också vissa skillnader kopplat till skolornas huvudmannaskap. Även om friytan hos enskilda skolor i genomsnitt är betydligt mindre än kommunala skolor, är de enskilda skolornas skolområden i genomsnitt

”grönare”. I snitt utgör den vegetationsklädda marken, eller grönytan, knappt 51 procent på skolområden med kommunal huvudman medan motsvarande siffra för skolområden med enskild huvudman är knappt 56 procent. Skillnaden mellan skolområden med kommunal respektive enskild huvudman är genomgående oavsett skolområdets belägenhet i förhållande till tätortsstorlek.

Tabell 4. Fördelningen av skolområdesytan efter marktäckelse och typ av huvudman i procent för skolområden i tätorter efter storleksklass (antal invånare) 2020

Storleksklass	Kommunal huvudman			Enskild huvudman		
	Grönyta	Hårdgjord mark	Övrig mark	Grönyta	Hårdgjord mark	Övrig mark
≥ 100 000 inv	42,4	51,1	6,5	45,7	49,9	4,4
50 000–99 999 inv	49,2	44,4	6,4	53,0	42,6	4,4
20 000–49 999 inv	50,0	44,2	5,8	52,1	44,2	3,7
10 000–19 999 inv	49,0	44,7	6,3	63,8	33,4	2,8
5 000–9 999 inv	50,2	43,8	6,0	64,5	30,4	5,1
2 000–4 999 inv	49,4	44,6	6,0	57,1	36,7	6,2
1 000–1 999 inv	51,8	43,5	4,7	61,1	36,4	2,5
500–999 inv	56,8	37,7	5,5	67,3	28,6	4,1
200–499 inv	60,0	33,6	6,3	64,0	30,1	5,9
Utanför tätort	65,9	27,8	6,3	73,7	22,8	3,5
Riket	50,6	43,4	6,0	55,8	40,0	4,2

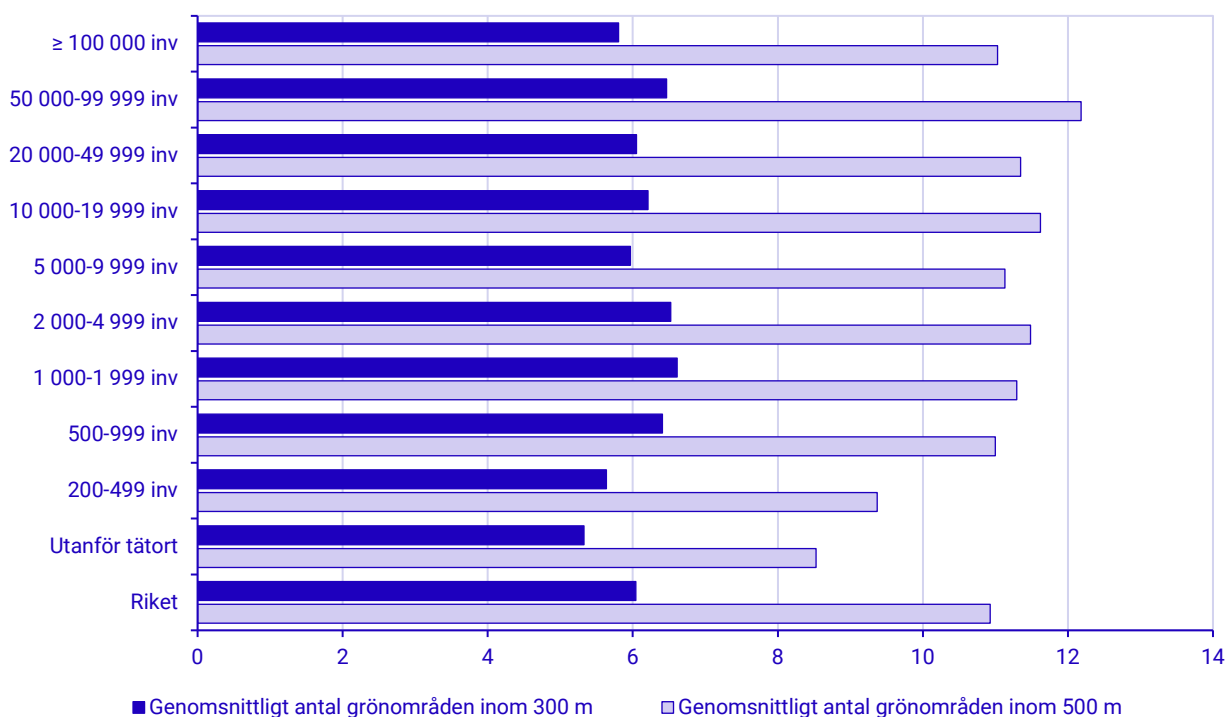
Källa: SCB

67 000 elever når färre än tre grönområden inom 300 meter

Skolornas avstånd till grönområden påverkar möjligheten för skolan att utnyttja grönskan i pedagogiskt och rekreativt syfte. Många gånger utgör grönområden och parker i skolornas närhet viktiga kompletterande utemiljöer som ger möjlighet för både lek och lärande när friytorna på skolorna inte räcker till. Barns rörelsefrihet är begränsad både avståndsmässigt och av skolans rutiner och lektionslängden, vilket påverkar möjligheten att kunna nyttja grönområden på längre avstånd från skolan. I flera studier används avståndet 300 meter som riktmärke för att gångtiden inte skall bli för lång för att ta sig till grönområden i närområdet (WHO 2017). Ju färre grönområden en skola har inom närområdet desto mer sårbar är skolan utifrån ett förtätningsperspektiv.

I genomsnitt kan 6,0 grönområden nås inom 300 meter från grundskolornas skolområden och 10,9 grönområden inom 500 meter.

Figur 11. Genomsnittligt antal grönområden inom 300 respektive 500 meter från skolområde i tätorter efter storleksklass (antal invånare) 2020

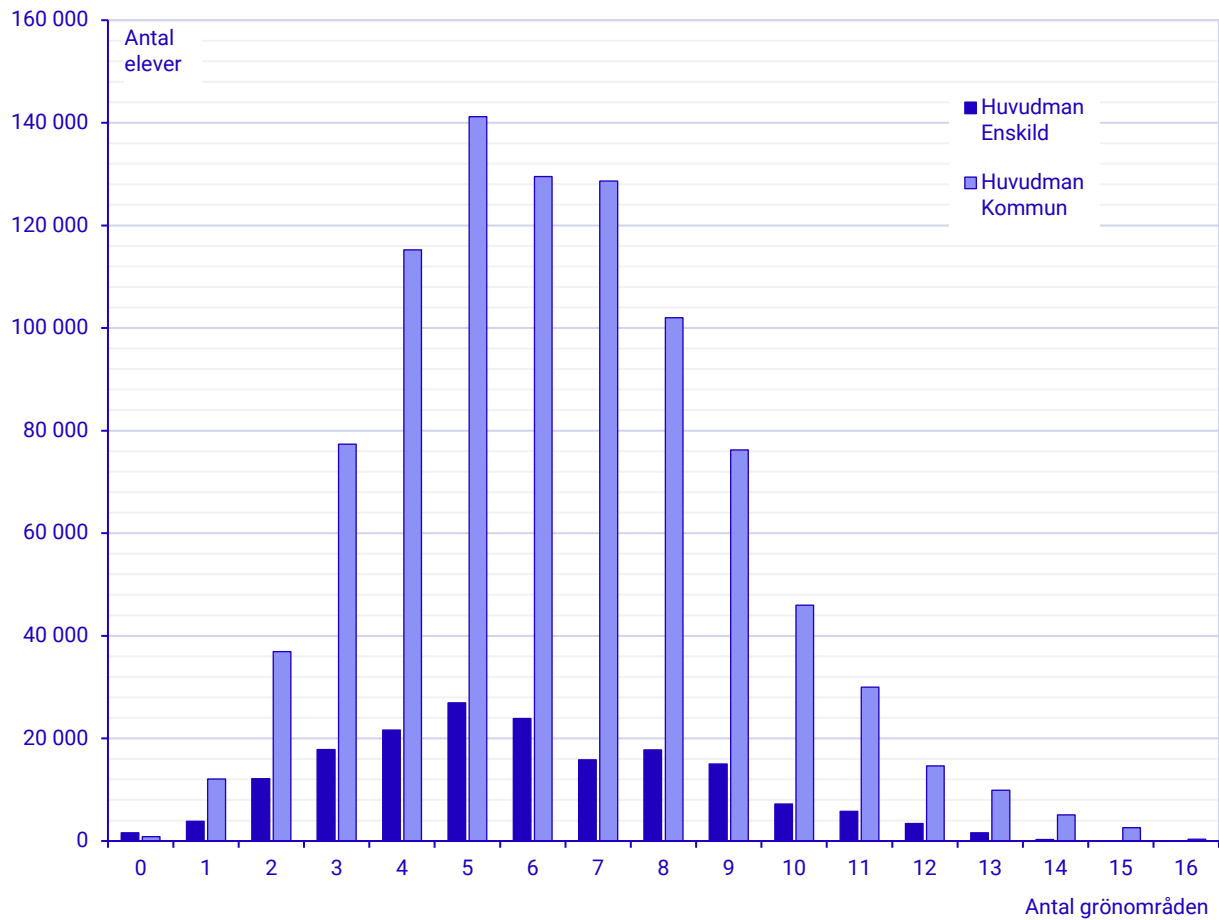

Källa: SCB

Bara ett tiotal skolområden i Sverige saknar helt grönområde inom 300 meter

Sett till elevantal är det vanligast med tillgång till 5 grönområden inom 300 meter (knappt 170 000 elever). Det är vidare mycket få, endast ett tiotal, skolområden i landet som helt saknar grönområde inom 300 meter. Sett till det totala elevantalet är det endast omkring 0,2 procent som helt saknar tillgång till grönområde inom 300 meter. Omkring 67 000 grundskoleelever når färre än tre grönområden inom 300 meter från skolområdet.

Figur 12. Antal grundskoleelever fördelat efter antal grönområden som kan nås inom 300 meter och typ av huvudman, 2020

Källa: SCB

Det finns skillnader i tillgången till grönområden som är kopplat till skolornas huvudmannaskap. I genomsnitt har skolor med enskild huvudman tillgång till färre grönområden både inom 300 och 500 meter. Skillnaden är i stort sett genomgående oberoende av inom vilken tätortsklass skolan är belägen. Endast i de minsta tätorterna (200–499 invånare) har skolor med enskild huvudman i genomsnitt tillgång till fler grönområden inom 300 och 500 meter jämfört med kommunala skolor.

Tabell 5. Genomsnittligt antal grönområden inom 300 respektive 500 meter från skolområde efter huvudman, i tätorter efter storleksklass (antal invånare) 2020

Storleksklass	Inom 300 meter		Inom 500 meter	
	Kommun	Enskild	Kommun	Enskild
≥ 100 000 inv	5,9	5,7	11,2	10,7

Storleksklass	Inom 300 meter		Inom 500 meter	
	Kommun	Enskild	Kommun	Enskild
50 000–99 999 inv	6,5	6,4	12,2	12,1
20 000–49 999 inv	6,1	5,7	11,4	11,3
10 000–19 999 inv	6,3	5,8	11,7	10,9
5 000–9 999 inv	6,0	5,5	11,3	10,1
2 000–4 999 inv	6,5	6,4	11,5	11,4
1 000–1 999 inv	6,6	6,1	11,3	10,4
500–999 inv	6,4	6,1	11,1	9,4
200–499 inv	5,6	5,9	9,4	9,5
Utanför tätort	5,5	4,9	8,7	8,0
Riket	6,1	5,7	11,0	10,5

Källa: SCB

Mindre grönområden är vanligast i skolornas närområde

Det är inte bara förekomsten av grönområden i skolornas närhet som påverkar möjligheten för skolorna att utnyttja grönskan i pedagogiskt och rekreativt syfte. Även grönområdenas storlek påverkar på vilket sätt de kan nyttjas i skolans verksamhet.

Den absoluta majoriteten av grönområdena som finns i skolornas närområde är relativt små. Omkring 58 procent av grönområdena inom 300 meter är 0,5–3 hektar. Tillgång till större grönområden är betydligt mer ovanligt. I genomsnitt är endast 22 procent av grönområdena som kan nå inom 300 meter 10 hektar eller större.

Tillgången till större grönområden är av naturliga orsaker mer begränsad för skolor belägna i större tätorter än skolor i mindre tätorter eller utanför tätort.

58 procent av grönområdena inom 300 meter från grundskolorna är bara mellan **0,5 och 3 hektar** stora

Tabell 6. Andelen grönområden inom 300 respektive 500 meter från skolområde, efter grönområdenas storlek för skolområden i tätorter efter storleksklass (antal invånare) 2020

Storleksklass	Inom 300 meter			Inom 500 meter		
	0,5–3 ha	3–10 ha	10– ha	0,5–3 ha	3–10 ha	10– ha
≥ 100 000 inv	58,6	22,6	18,7	62,5	21,4	16,1
50 000–99 999 inv	60,8	18,8	20,4	63,7	19,0	17,3
20 000–49 999 inv	60,2	18,9	20,9	62,9	18,6	18,5
10 000–19 999 inv	60,8	19,9	19,2	64,3	18,6	17,1
5 000–9 999 inv	62,1	18,9	19,0	64,5	18,6	16,9
2 000–4 999 inv	59,5	20,0	20,5	61,3	19,1	19,6
1 000–1 999 inv	60,7	18,0	21,2	61,6	17,5	20,9
500–999 inv	58,1	15,8	26,1	59,2	16,1	24,6
200–499 inv	51,8	16,1	32,2	53,5	15,4	31,1
Utanför tätort	48,7	18,1	33,1	50,5	17,5	31,9
Riket	58,4	19,3	22,2	61,2	18,8	20,0

Källa: SCB

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Urvalet av skolenheter som bildar grund för undersökningen baseras på Skolenhetsregistret. Ur Skolenhetsregistret väljs alla skolenheter årsvis ut som har uppgett grundskoleverksamhet (variabeln Grund = J). Detta innebär att skolenheter som endast har grundsärskola, specialskola eller bara förskoleklass utan att samtidigt även ha grundskoleverksamhet inte ingår i populationen. Orsaken är att dessa skolenheter bedömts ha en verksamhet som med avseende på beräkningen av friyta per elev skiljer sig så pass mycket från reguljär grundskoleverksamhet att det inte ger ett jämförbart resultat.

Av samma orsak som ovan har även de tidigare så kallade riksinternatskolorna Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket, Grennaskolan och Lundsbergs skola uteslutits. För dessa föreligger allt för stora svårigheter att identifiera de friytor som är knutna specifikt till grundskoleverksamheten.

Slutligen har även skolenheter med grundskoleverksamhet som bedrivs utomlands exkluderats.

Uttaget ur Skolenhetsregistret görs för höstterminen det aktuella undersökningsåret. Exempelvis år 2020 representerar därför läsåret 2020/2021.

Tabell 7. Skillnader i antal skolenheter och elevantal i Skolenhetsregistret jämfört med populationen som ingått i undersökningen

År	Antal grundskoleenheter		Antal elever	
	Totalt	Undersökning	Totalt	Undersökning
2014	5 246	4 841	1 071 095	1 064 944
2015	5 249	4 837	1 111 006	1 103 946
2016	5 249	4 841	1 155 919	1 148 828
2018	5 228	4 895	1 077 292	1 071 058
2020	5 188	4 835	1 110 578	1 102 614

Källa: SCB

Definitioner och förklaringar

Friyta

Friyta för lek och utevistelse som begrepp omfattar den yta som eleverna kan använda på egen hand vid sin utevistelse. En friyta är ytan som går att leka på och som är tillgänglig för barnen i huvudsak under

skoltid men även i viss mån på fritiden. Förrådsbyggnader, bil- och cykelparkering samt ytor för lastning och lossning är otillgängliga för barnen och ingår därmed inte i friytan för lek och utevistelse.

Takterrasser har begränsad tillgänglighet och betraktas därför som kompletterande ytor och ingår därmed inte heller i friytan

(<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/krav-pa-tomter/friyta-for-lek-och-utevistelse-for-forskolor-och-skolor/>).

Byggnadsnämnden ska bedöma vad som ska anses som tillräckligt stor och lämplig friyta för lek och utevistelse. Detta ska alltid göras i samband med prövning av bygglov. För friytor vid förskola, skola, fritidshem eller liknande verksamhet har Boverket tagit fram allmänna råd som förtydligar innebörden i bestämmelserna

(<https://rinfo.boverket.se/FRI/PDF/BFS2015-1-FRI-1.pdf>)

Grönområde

SCB avgränsar grönområden i tätorter vart femte år. Underlaget för att möjliggöra detta är bland annat bearbetade satellitdata tillsammans med annan geodata och registerinformation. Ett grönområde definieras som ett område av sammanhängande grönytor som uppgår till minst 0,5 hektar och som är allmänt tillgängligt. Betesmark räknas till grönområden men inte åkermark. I statistiken är grönområdena grupperade efter storleksklass: 0,5–3 hektar, 5–10 hektar samt 10 hektar och större. Minsta redovisningsenhet är 0,5 hektar. För vidare läsning se SCB:s rapporter om grönområden 2019 (SCB 2019a, SCB 2019b, SCB 2019c). Senaste avgränsningen med satellitdata som kunnat användas avser referensåret 2015.

Marktäcke

Beskrivningen av skolområdenas marktäcke baseras på en bearbetning av Nationella Marktäckedata (NMD).

NMD består ursprungligen av ett stort antal marktäckeklasser som grupperas för att förenkla redovisningen av marktäcket på skolområdena. De tre grupperade marktäckeklasserna som redovisas är:

Hårdgjord mark: Definieras som artificiellt anlagd mark som saknar vegetation. Hårdgjord yta här avser asfalterad mark, grusplaner, konstgräs- och andra gummiunderlag av bland annat granulat samt byggnader. Av undersökningstekniska skäl kan hårdgjord mark även i vissa fall omfatta del av naturligt hårdgjorda och vegetationslösa ytor så som berg i dagen, sanddynor och stränder.

Grönyta: Alla typer av gröna ytor som bygger upp den samlade grönstrukturen, såsom öppna gräsytor samt andra träd- eller gräsbevuxna ytor samt buskbeklädda ytor.

Övrig mark: Utgörs av olika typer av marktäckeklasser, primärt ”naturligt hårdjord mark”, såsom berg i dagen eller annan vegetationslös men genomsläpplig mark, exempelvis grusplaner.

Skolenhet

Enligt 1 kap. 3 § skollagen (2010:800) är en *skolenhet* en av huvudman organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad.

Skolenhet ska stå för en av huvudmannen organiserad enhet som omfattar verksamheten i en byggnad eller i flera närliggande byggnader och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon byggnad. Uttrycket används t.ex. i samband med val av skola och mottagande i en vald skola. Av definitionen följer att en skolenhet även omfattar verksamhet som ibland bedrivs till exempel på en arbetsplats. Däremot är inte en enhet automatiskt synonym med rektorns ansvarsområde eller andra organisatoriska indelningar som bestämts av huvudmannen. En rektors ansvarsområde kan således omfatta en eller flera skolenheter (Prop. 2009/10:165 s. 216 f.).

Begreppet skolenhet avser skolan i fysisk bemärkelse, dvs. de byggnader, lokaler och utrymmen utomhus där huvudmannen bedriver sin verksamhet. För att flera byggnader ska anses som en skolenhet krävs att de ligger någorlunda nära varandra och på ett naturligt sätt hör ihop. Byggnaderna i en skolenhet ingår också i samma administrativa enhet. Även verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad men som är nära knuten till enheten omfattas av begreppet skolenhet (Prop. 2009/10:165 s. 633).

Skolenhetsregistret

Skolenhetsregistret innehåller uppgifter om skolenheter och skolformer i hela landet. Registret baseras på huvudmännens egna uppgifter och omfattar aktuell organisation samt adresser till skolenheter inom skolformerna förskoleklass, grundskola, specialskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna.

Skolenhetsregistret är anpassat till definitionen av skolenhet som följer av skollagen (2010:800). Statistikansvarig myndighet är Skolverket.

Skolområde

Skolområde är det fysiska område på vilket skolverksamhet bedrivs. Det omfattar byggnader och mark som nyttas för i huvudsak skolverksamhet. På ett och samma skolområde kan finnas en eller flera skolenheter. Friytan är en del av skolområdet.

Så görs statistiken

Med stöd av det koordinatsatta Skolenhetsregistret, som utgör ramen för undersökningen, har i ett första steg alla grundskoleenheter identifierats och bearbetats manuellt. I de fall en skolenhet haft ett felaktigt läge (koordinater) har det korrekta läget identifierats och koordinaten justerats.

I steg två har skolområdet identifierats och avgränsats geografiskt som en yta. Avgränsningen har skett manuellt men med stöd av framförallt digitala ortofoton med 0,16 respektive 0,5 meters upplösning. Övrig information som använts vid avgränsningarna är topografiska data från Lantmäteriet, SCB:s geokodade företagsdatabas, information om skolor och förskolor från kommunernas hemsidor samt tolkningsstöd via Google Street View och information från kommunernas hemsidor.

Skolområdet avgränsas som det område som skolan antas nyttja och omfattar både friytan och tillhörande skolbyggnader. Parkeringsplatser och avlastningsytor exkluderas om möjligt redan i avgränsningsskedet. Som beskrivs närmare under avsnittet *Statistikens tillförlitlighet* finns en rad olika svårigheter när det gäller att avgöra skolområdets omfattning. Framförallt handlar det om diffusa och svårbedömda gränser mellan skolområdet och angränsande mark och samlokalisering med förskolor och idrottsanläggningar som kan påverka beräkningen av friytan.

Figuren nedan visar principen för avgränsningen av skolområden. Parkeringen i övre högra hörnet tillhör skolan men ingår inte i friytan och tas bort redan vid avgränsningen av skolområdet. I vissa fall förekommer enstaka parkeringsplatser inne på skolområdet som inte har kunnat skäras bort. I avgränsningsskedet ingår även skolbyggnaderna. Byggnadernas yta räknas av från skolområdet i ett senare skede med stöd av byggnadsinformation (byggnadspolygoner) från Lantmäteriet.

Figur 13. Principen för avgränsning av skolområdet

Källa: SCB, Lantmäteriet © Bearbetningar SCB.

Till varje yta registreras uppgifter om det föreligger diffusa gränser samt om skolområdet omfattar någon form av idrottsanläggning (utöver enklare bollplaner som kan förväntas höra till skolgårdens reguljära nyttjande).

När avgränsningarna har färdigställts kopplas uppgifterna om elevantal och huvudmannaskap från Skolenhetsregistret till respektive skolområdesyta. Kopplingen görs genom en geografisk matchning mellan skolenhetskoordinater och den geografiskt avgränsade ytan. Det är relativt vanligt att flera skolenheter finns på samma skolområde. I dessa fall summeras det totala elevantalet från alla de ingående skolenheterna till skolområdet. I regel har samtliga skolenheter på samma skolområde samma huvudman eller samma typ av huvudman (kommunal eller enskild). I ett tiotal fall förekommer skolenheter på samma skolområde med *olika* typer av huvudmannaskap, det vill säga både kommunala och enskilda. I dessa fall har huvudmannen för den/de skolenheter till vilka flest elever är kopplade fått styra kodningen av hela skolområdet/friytan.

Som ett avslutande steg beräknas friytan per skolområde genom att dra av ytan som upptas av byggnader från skolområdets totala yta. Denna beräkning sker maskinellt med hjälp av byggnadspolygoner från Lantmäteriet.

Statistikens tillförlitlighet

Generellt har det visat sig vara enklast att göra precisa avgränsningar av skolområden i större tätorter där ofta fastighetsstrukturen är tydligare och där det mer sällan uppstår gränsdragningsproblematik mot skog och grönområden. För landsbygden och i mindre tätorter är

skolområdets gränser ofta mer diffusa. Under arbetets gång har tre olika faktorer identifierats som kan bidra till osäkerheten i statistiken: Diffusa gränser mellan skolområdet och intilliggande mark, samlokalisering med förskolor och gymnasieskolor samt gränsdragning mot sportanläggningar och idrottsplaner.

Diffusa avgränsningar

Den största enskilda källan till osäkerhet kring skolområdets avgränsning är diffusa gränser exempelvis mot skog eller parkmark. Då ingen fysisk avgränsning finns som sluter skolområdet är det svårt att exakt bedöma var skolområdet slutar. Detta problem är generellt vanligast på landsbygden eller i mindre tätorter, men kan även förekomma i stadsmiljö där skolor angränsar till stadsparker utan tydlig fysisk begränsning.

Många enskilda skolor är inrymda i äldre institutionsområden så som gamla sjukhus, regementen etc. Även här finns svårigheter att fastställa och avgränsa den exakta friytan. Grundprincipen är dock att friytan ska omfatta mark som skolorna har oinskränkt rätt att nyttja för skolverksamheten.

År 2020 hade knappt 30 procent av skolområdena någon form av diffusa gränser. Av dessa bedömdes endast en mindre andel som verkligt svåravgränsade.

Jämfört med avgränsningsarbetet som genomfördes i föregående nationella kartläggning (SCB 2018) har antal verkligt svårbedömda fall med diffusa avgränsningar minskat något. Detta beror framförallt på att högupplösande ortofoton (0,16 meters upplösning) finns tillgängliga för större del av landet än tidigare. Även Google Street View har förbättrat och utökat sin bilddatabas vilket ger bättre granskningsstöd. Detta har sammantaget underlättat avgränsning av skolområdena.

Figur 14. Exempel på skolområde med diffus gräns mot skog (Västra delen av skolområdet)

Källa: SCB, Lantmäteriet © Bearbetningar SCB.

Figur 15. Svåravgränsade skolområden i före detta lasarettsområde

Källa: SCB, Lantmäteriet © Bearbetningar SCB.

De förbättrade förutsättningarna för avgränsning av skolområden har i vissa fall lett till justeringar av skolområden som avgränsats i tidigare undersökning. Justeringarna av gränserna påverkar i dessa fall friytan. Någon retroaktiv omräkning av tidigare uppgifter har inte gjorts då bedömningen är att justeringarna endast i mycket liten omfattning påverkar det statistiska slutresultatet.

Samlokalisering med förskolor och gymnasieskolor

Samlokalisering av skolområden för grundskolan med framförallt förskolor och gymnasieskolor är ett annat problem som bidrar till osäkerhet angående storleken på skolområdenas (friytans) storlek. Det är relativt vanligt att förskolor finns inom eller i direkt anslutning till grundskolornas skolområde. Men förskolornas friytor är vanligtvis fysiskt skilda från grundskolornas, vilket gör att grundskoleleverna inte har tillgång till dessa ytor som friytor. För att uppgifterna om friytan per elev inte ska bli överskattad har det varit viktigt att i möjligaste mån räkna bort förskolornas friytor på samlokaliserade skolgårdar.

Där så har varit möjligt har förskolornas friytor identifierats och skurits bort från de friytor som tillhör grundskolorna. Detta är i många fall möjligt att göra genom att förskolornas gårdar generellt omges av (i flygbilderna) väl synliga fysiska avgränsningar. I vissa fall har det dock inte varit möjligt att skilja förskolans friyta från grundskolans, antingen på grund av att förskolans och grundskolans friytor är helt integrerade, eller på grund av att avgränsningarna inte kunnat identifieras.

Med hjälp av geokodad information om förskolor från SCB:s företagsdatabas kan förekomst av förskolor i anslutning till skolområdena konstateras. Ibland förekommer felaktiga adressuppgifter i företagsdatabasen vilket gör att förskolor kan hamna på en felaktig koordinat och skenbart indikera att en förskola finns på området. Så

långt möjligt har därför skolområden där företagsdatabasen indikerar att en förskola finns granskats manuellt.

Inför uppdateringen av skolområdena (för åren 2018 och 2020) i föreliggande studie utgjorde geometrier med skolområdena från 2016, som hade tagits fram i föregående studie (SCB 2018), huvudsakligt underlagsmaterial. Vid starten av uppdateringen av 2018 års skolområden indikerade uppgifter i ett utdrag av förskolor från Företagsdatabasen (årsversion 2018), att av nästan 4 300 skolområden förekom förskolor på drygt 1 100. Med andra ord hade omkring 27 procent av skolområdena minst en förskola inom området, vilket föranledde noggrann manuell granskning.

Vid den manuella granskningen och uppdateringen av 2018 och 2020 års skolområden ritades gränserna för en stor del av de cirka 1 100 skolområden med potentiellt överlapp mot förskolor om på ett sådant sätt att förskolorna exkluderades från skolområdena (se figur 17 nedan). Dock fanns fortfarande knappt 400 fall av slutliga skolområden där förskolans exakta avgränsning gentemot skolområdet inte kunde avgöras, ofta på grund av diffusa gränser i ortofoto eller fall där förskola och grundskola varit i det närmaste helt fysiskt integrerade på ett sådant sätt att de i praktiken delar skolgård (se figur 16 nedan). Dessutom konstaterades för 2020 ytterligare 60 fall där förskolans geografiska läge på eller intill skolområdet inte helt kunnat säkerställas.

För de knappt 400 skolområden där förskola kunnat verifieras men inte kunnat exkluderas från skolområdet, har friytan reducerats med en faktor om 0,8 (det vill säga förskolans friyta antas utgöra 20 procent av den gemensamma friytan). För de 60 skolområden där förskola inte säkert kunnat verifieras har friytan reducerats med en faktor om 0,9 (det vill säga förskolans friyta antas utgöra 10 procent av den gemensamma friytan). Eftersom förskola inte kunnat verifieras för dessa objekt räknas bara en mindre del av friytan bort.

Figur 16. Exempel på skolområde där grundskolan är samlokaliserad med förskola och där avgränsning av förskolan inte kunnat fastställas

Källa: SCB, Lantmäteriet © Bearbetningar SCB.

Ovan: Enligt geokodade uppgifter i företagsdatabasen finns en förskola på området i figur 16. Dock går det inte att med säkerhet fastställa vilken del av området som tillhör förskolan. I detta fall har därför förskola och grundskola fått ingå i området. Med stöd av uppgifter från företagsdatabasen går det att i efterhand schablonmässigt korrigera ytan för förskolan med hjälp av en reduktionsfaktor för att minska risken för överskattning.

Figur 17. Exempel på skolområde där grundskolan är samlokaliserad med förskola och där förskolans gård kunnat identifieras och exkluderats från skolgården (se gul markering)

Källa: SCB, Lantmäteriet © Bearbetningar SCB.

Gränsdragning mot sportanläggningar och idrottsplaner

Som beskrivits ovan är många skolor samlokaliserade med olika typer av sport- och idrottsanläggningar, framförallt fotbollsplaner. Sådana anläggningar kan vara mycket ytkrävande och påverkar således i slutändan friyta per elev. Principen i avgränsningsarbetet har varit att bara räkna in idrottsanläggningar i friytan om de kan antas vara integrerade i skolmiljön och vara tillgängliga utan restriktioner som en del av den ordinarie skolverksamheten. I praktiken kan det dock många gånger vara svårt att avgöra i vilket grad anläggningarna är fullt integrerade i skolmiljön.

Mindre och enklare grus- och gräsplaner antas i regel utgöra en del av friytan, medan avgränsade konstgräsplaner och liknande i högre grad kan antas i första hand disponeras av idrottsklubbar. Ytterst blir det i hög grad en bedömningsfråga baserat på vad som kan urskiljas i flygbilderna. I fall där det inte finns indikationer i flygbilderna på att anläggningarna kan särskiljas fysiskt från skolmiljön har de fått ingå i skolgården. Av de cirka 4 200 skolområden som avgränsats avseende 2020 utgör 15 procent skolområden där det ingår till ytan större idrottsanläggningar, då dessa bedömts integrerade i skolmiljön och tillgängliga för grundskoleleverna utan restriktioner och som en del av den ordinarie skolverksamheten.

Bild 18 nedan visar exempel på avgränsning där en sportanläggning ritats bort från skolområdet även om det ligger i nära anslutning. Den stora öppna gräsplanen till höger om skolbyggnaden har däremot betraktats som en del av skolmiljön och ingår i avgränsningen av skolområdet.

Figur 18. Exempel på idrottsanläggning (gräsplanerna nederst i bilden) som exkluderats från skolgården

Källa: SCB, Lantmäteriet © Bearbetningar SCB.

Felaktigt konstruerade skolenheter

I undersökningens två första steg, där varje grundskoleenhet först identifierats och vid eventuellt felaktigt geografiskt läge (felaktiga koordinater) justerats, följt av att själva skolområdet identifierats och avgränsats geografiskt som en yta, har ett problem med vissa felaktigt konstruerade skolenheter noterats. Kortfattat består problemet i att det i dessa fall *bara finns en skolenhet i skolenhetsregistret, men skolenheten finns i verkligheten på två olika skolområden, med helt olika geografiska lägen*. Uppgift om elevantal blir därmed knuten bara till ett skolområde, det vill säga den skolgård där skolenheten är placerad.

Detta strider mot de principer som finns för skolenhetsregistret, inklusive insamlingsrutiner, där de skolbyggnader eller verksamheter som hör till skolenheten ska vara geografiskt närliggande, och skolenheten inte får vara endast en administrativ lösning. Enligt skollagen 1 kap. 3 § definieras till exempel skolenhet som ”av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar **en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra** och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad” (rapportförfattarnas kursivering). Grundproblemet i dessa fall är att huvudmannen inte rapporterat skolenheter till skolenhetsregistret för varje fysiskt åtskilt skolområde, vilket försvårar möjligheten att

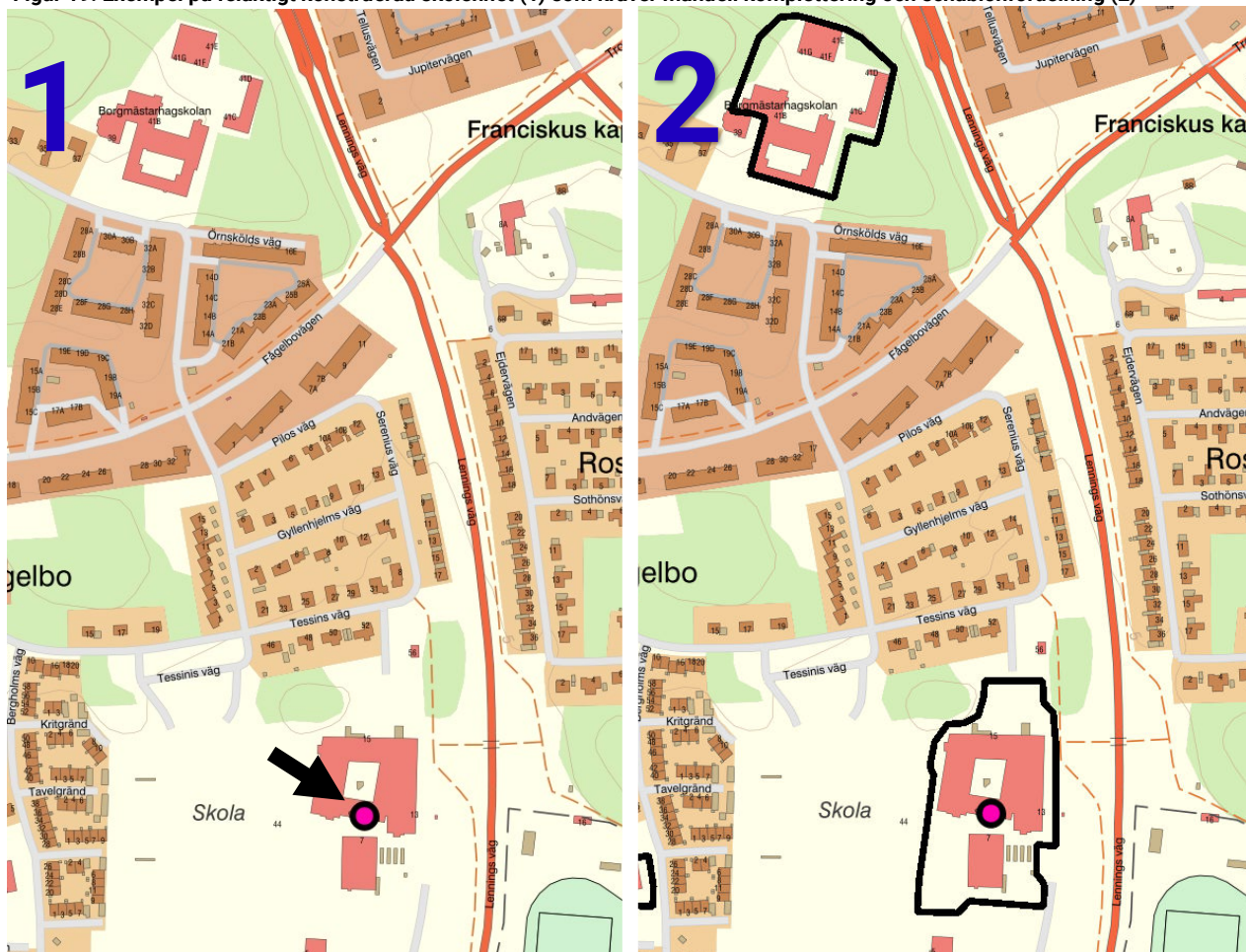
identifiera vissa skolområden och dessa skolenheters exakta antal elever.

Konsekvenserna av de felaktigt konstruerade skolenheterna är flera:

- Identifieringen av skolområden som saknar egen skolenhet på samma fysiska plats försvåras kraftigt, och kräver en större arbetsinsats för att över huvud taget identifieras. Ofta är det tillfälligheter vid den manuella granskningen av enskilda skolenheter som gör att dessa skolområden upptäcks.
- Det kan finnas ett visst mörkertal av skolområden som saknar egen skolenhet och som därför inte kunnat identifieras vid denna granskning. Följden blir att dessa skolområden inte har inkluderats vid beräkningarna av andelen skolelever per skolområde.
- I de fall skolområden som i skolenhetsregistret saknar egen skolenhet på samma fysiska plats har identifierats efter manuell granskning, måste en schablonmässig beräkning göras. För denna studie består schablonberäkningen av att elever knutna till den enda skolenheten som finns i skolenhetsregistret omfördelas till båda skolområden, genom att varje skolområde vardera erhåller 50% av eleverna.

Omfattningen av problemet är dock begränsad. Totalt har i undersökningen 16 fall identifierats där en skolenhet enligt Skolenhetsregistret i realiteten utgörs av flera olika geografiska platser. Problemet har också liten eller obefintlig påverkan på statistiken. Beräkningen av friyta per elev påverkas inte när redovisning görs på aggregerad kommun- eller länsnivå eftersom både elevantal och friyta är korrekt. Däremot är uppgifterna om friyta per elev endast schablonmässig för det enskilda skolområdet.

Figur 19. Exempel på felaktigt konstruerad skolenhet (1) som kräver manuell komplettering och schablonfördelning (2)

- 1: Vid granskning av skolenheter konstateras inledningsvis att bara en skola tycks finnas, i södra delen av området (se punkt med pil). Därmed finns bara indikation på att ett skolområde ska avgränsas geografiskt på platsen.
- 2: Kring skolenheten identifierad i steg 1 skapas ett skolområde. I samband med detta har kunnat konstaterats att ytterligare en skola finns i områdets norra del, där dock skolenhet enligt skolenhetsregistret saknas. Också vid denna skola skapas ett skolområde. Detta kan dock ske först efter verifiering med hjälp av andra källor (kommunhemsida som listar skolor, etc.) och kräver ett visst utredningsarbete. Utredningsarbetet visar också att skolan i områdets norra del i administrativ mening knutits till den existerande skolenheten i områdets södra del. I ett senare steg måste eleverna kopplade till den existerande skolenheten schablonmässigt fördelas till båda skolgårdsområdena, så att andelen skolelever åtminstone ungefärligt kan redovisas per skolgårdsområde.

Källa: SCB, Lantmäteriet © Bearbetningar SCB.

Jämförbarhet över tid

Metoden som använts för avgränsning av skolområden och friytor är identisk med den metod som använts i den tidigare kartläggningen från 2018. Den data som togs fram i den tidigare kartläggningen har utgjort grund i föreliggande kartläggning.

De tidigare områdesavgränsningarna har utnyttjats och vid behov justerats om skolområdet förändrats. Då referensdata i form av

ortofoton och Google Street View gradvis har förbättrats sedan den föregående kartläggningen har vissa felaktigheter kunnat identifierats i tidigare områdesavgränsningar. Sådana fel har korrigerats i den aktuella kartläggningen men tidigare uppgifter har inte räknats om. Felen bedöms vara så små att deras påverkar på statistiken är obetydlig. Jämförbarheten över tid kan därför betraktas som mycket god.

Referensår för skolenheter

Uppgifter om skolenheter från Skolenhetsregistret består av uttag ur registret avseende höstterminen för respektive referensår (2014, 2015, 2016, 2018 och 2020). Benämningarna på referensåren 2014, 2015 och 2016 skiljer sig dock mellan föregående rapport (SCB 2018) och denna rapport. I föregående rapport angavs "Läsåret 2014–15", "Läsåret 2015–16" och "Läsåret 2016–17" för de årtal som i denna rapport anges som 2014, 2015 respektive 2016.

I de fall förändring över tid redovisas i denna rapport används i huvudsak uppgifter för det första året i undersökningen, 2014, och det sista året, 2020. I föregående rapport (SCB 2018) användes dock 2016 som huvudsakligt referensår, till exempel för att redovisa en "nulägesbild", och i flera figurer redovisade endast uppgifter för 2016. När motsvarande figurer redovisas i denna rapport används årtalen 2016 och 2020 för jämförelse över tid.

Referenser

Boverket (2015). *PBL Kunskapsbanken*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/krav-pa-tomter/friyta-for-lek-och-utevistelse-for-forskolor-och-skolor/>

Boverket & Movium (2015). *Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö*.

BSF 2015:1 FRI. *Boverkets allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet*. <https://www.boverket.se/sv/lag--ratt/forfattningssamling/gallande/fri--bfs-20151/>

Mårtensson F, Boldemann C, Söderström M, Blennow M, Englund JE, Grahn P. (2009). Outdoor environmental assessment of attention promoting settings for preschool children. *I Health Place* 15(4), 1149-57.

SCB (2014). *Skolgårdar och friytor. En pilotstudie om förskolebarns och grundskoleelevers tillgång till lek- och rekreationsytor*.

SCB (2018): *Grundskolor och friytor. Nationell kartläggning och uppföljning av grundskoleelevers tillgång till friytor 2014-2017*. <https://www.boverket.se/contentassets/7f6b1586a5504fcfa11ea370f73b2b05/rapport-grundskolor-och-friytor.pdf>

SCB (2019a). *Grönytor i och omkring tätorter*. <http://www.scb.se/mi0805>

SCB (2019b). *Grönytor och grönområden i tätorter 2015*. SCB. https://www.scb.se/contentassets/e2ef67822f8043549f1554b4f7759bb7/mi0805_2015a01_br_miftbr1901.pdf

SCB (2019c). *Statistikens framställning. Grönytor och grönområden i tätorter 2015-12-31*. SCB. https://www.scb.se/contentassets/825560b0f60e4e7c9546c12ceb917440/mi0805_staf_2015_jm_191205.pdf

Statens folkhälsoinstitut (2009). *Grönområden för fler – en vägledning för bedömning av närhet och attraktivitet för bättre hälsa* (Idag Folkhälsomyndigheten)

WHO (2017): *Urban Green Space Interventions and Health. A review of impacts and effectiveness* https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0010/337690/FULL-REPORT-for-LLP.pdf

Bilaga 1 – länsvisa uppgifter om friytor

Nedan redovisas länsvisa uppgifter om friytor per elev.

Tabell 8. Friyta per elev 2014, efter huvudman och län

Län		Total friyta (m ²)	Totalt elevantal	Friyta per elev (m ²)		
				kommunal huvudman	enskild huvudman	totalt
01	Stockholms län	6 850 961	250 208	28,6	22,9	27,4
03	Uppsala län	1 909 465	38 072	53,4	31,6	50,2
04	Södermanlands län	1 737 835	32 279	59,0	29,4	53,8
05	Östergötlands län	2 458 056	47 757	53,9	34,5	51,5
06	Jönköpings län	2 132 700	39 366	55,1	38,3	54,2
07	Kronobergs län	1 503 071	21 396	71,9	49,9	70,3
08	Kalmar län	1 767 654	23 804	74,4	72,6	74,3
09	Gotlands län	468 893	5 458	91,1	50,9	85,9
10	Blekinge län	1 110 676	16 567	71,8	39,2	67,0
12	Skåne län	6 392 605	140 116	46,5	39,4	45,6
13	Hallands län	1 833 594	35 975	50,7	53,8	51,0
14	Västra Götalands län	8 138 712	176 219	48,6	28,7	46,2
17	Värmlands län	2 056 714	27 776	73,6	84,0	74,0
18	Örebro län	1 768 058	31 283	59,9	31,1	56,5
19	Västmanlands län	1 325 870	28 290	49,6	28,2	46,9
20	Dalarnas län	1 925 106	29 752	66,5	37,2	64,7
21	Gävleborgs län	1 903 449	29 643	68,6	37,2	64,2
22	Västernorrlands län	1 673 600	26 174	64,2	61,0	63,9
23	Jämtlands län	1 077 106	13 080	83,7	57,0	82,3
24	Västerbottens län	1 813 964	27 012	66,7	72,4	67,2
25	Norrbottnens län	1 894 060	25 572	74,6	60,9	74,1
Riket		51 742 148	1 065 799	51,0	32,4	48,5

Källa: SCB

Tabell 9. Friyta per elev 2015, efter huvudman och län

Län		Total friyta (m ²)	Totalt elevantal	Friyta per elev (m ²)		
				kommunal huvudman	enskild huvudman	totalt
01	Stockholms län	6 877 684	260 378	27,7	21,8	26,4
03	Uppsala län	1 959 170	39 773	52,7	30,5	49,3
04	Södermanlands län	1 740 071	33 301	57,0	27,5	52,3
05	Östergötlands län	2 475 140	49 618	51,9	35,7	49,9
06	Jönköpings län	2 118 249	40 611	53,1	36,1	52,2
07	Kronobergs län	1 498 974	22 287	69,1	46,2	67,3
08	Kalmar län	1 821 093	24 975	73,1	70,7	72,9
09	Gotlands län	466 892	5 752	85,6	50,0	81,2
10	Blekinge län	1 099 945	17 194	68,7	36,2	64,0
12	Skåne län	6 370 283	145 757	44,6	37,6	43,7
13	Hallands län	1 832 360	37 089	49,0	53,0	49,4
14	Västra Götalands län	8 144 392	182 177	47,3	27,2	44,7
17	Värmlands län	2 033 451	28 377	71,8	68,7	71,7
18	Örebro län	1 763 837	32 367	57,7	30,2	54,5
19	Västmanlands län	1 327 874	29 187	48,5	26,3	45,5
20	Dalarnas län	1 931 650	30 645	65,5	32,3	63,0
21	Gävleborgs län	1 886 202	30 762	65,5	35,8	61,3
22	Västernorrlands län	1 660 761	27 056	62,9	48,4	61,4
23	Jämtlands län	1 077 815	13 863	81,3	34,7	77,7
24	Västerbottens län	1 841 422	28 061	65,3	69,2	65,6
25	Norrbottnens län	1 861 391	25 622	73,7	63,2	72,6
Riket		51 788 656	1 104 852	49,5	30,7	46,9

Källa: SCB

Tabell 10. Friyta per elev 2016, efter huvudman och län

Län		Total friyta (m ²)	Totalt elevantal	Friyta per elev (m ²)		
				kommunal huvudman	enskild huvudman	totalt
01	Stockholms län	6 882 351	269 190	26,9	20,8	25,6
03	Uppsala län	1 958 465	41 525	50,4	29,4	47,2

Län		Total friyta (m ²)	Totalt elevantal	Friyta per elev (m ²)		
				kommunal huvudman	enskild huvudman	totalt
04	Södermanlands län	1 720 555	34 559	54,5	25,9	49,8
05	Östergötlands län	2 446 878	50 938	49,9	35,0	48,0
06	Jönköpings län	2 109 512	42 325	50,9	33,2	49,8
07	Kronobergs län	1 530 733	23 353	67,4	43,8	65,5
08	Kalmar län	1 799 752	26 387	68,2	67,8	68,2
09	Gotlands län	466 892	6 051	80,8	49,9	77,2
10	Blekinge län	1 092 303	18 000	65,0	35,8	60,7
12	Skåne län	6 380 501	152 292	42,7	36,3	41,9
13	Hallands län	1 806 723	38 806	46,1	50,6	46,6
14	Västra Götalands län	8 080 288	190 574	44,8	26,1	42,4
17	Värmlands län	2 017 647	29 934	67,7	62,5	67,4
18	Örebro län	1 749 398	33 577	55,1	29,1	52,1
19	Västmanlands län	1 312 906	30 411	46,6	23,3	43,2
20	Dalarnas län	1 891 544	31 897	61,6	31,3	59,3
21	Gävleborgs län	1 878 845	31 723	63,2	34,6	59,2
22	Västernorrlands län	1 678 401	28 106	61,4	46,0	59,7
23	Jämtlands län	1 063 176	14 539	76,4	33,3	73,1
24	Västerbottens län	1 837 233	29 293	62,9	61,2	62,7
25	Norrbottens län	1 841 309	26 070	71,6	61,5	70,6
Riket		51 545 411	1 149 550	47,4	29,3	44,8

Källa: SCB

Tabell 11. Friyta per elev 2018, efter huvudman och län

Län		Total friyta (m ²)	Totalt elevantal	Friyta per elev (m ²)		
				kommunal huvudman	enskild huvudman	totalt
01	Stockholms län	6 757 686	253 512	28,9	20,1	26,7

Län		Total friyta (m ²)	Totalt elevantal	Friyta per elev (m ²)		
				kommunal huvudman	enskild huvudman	totalt
03	Uppsala län	1 903 445	39 182	52,6	28,3	48,6
04	Södermanlands län	1 560 088	32 255	54,3	25,6	48,4
05	Östergötlands län	2 386 589	47 635	52,5	34,4	50,1
06	Jönköpings län	2 121 475	39 477	55,2	32,7	53,7
07	Kronobergs län	1 539 497	21 720	71,7	62,4	70,9
08	Kalmar län	1 712 790	24 267	71,0	64,1	70,6
09	Gotlands län	436 595	5 592	82,8	45,5	78,1
10	Blekinge län	1 090 443	16 676	70,7	36,7	65,4
12	Skåne län	6 331 466	144 415	45,2	35,6	43,8
13	Hallands län	1 785 541	36 123	49,6	47,7	49,4
14	Västra Götalands län	7 899 319	175 357	48,1	25,4	45,0
17	Värmlands län	2 043 240	27 375	74,7	73,1	74,6
18	Örebro län	1 766 177	31 625	59,1	32,0	55,8
19	Västmanlands län	1 310 314	28 299	51,1	20,7	46,3
20	Dalarnas län	1 928 066	29 511	68,6	32,6	65,3
21	Gävleborgs län	1 792 922	28 803	67,5	33,1	62,2
22	Västernorrlands län	1 661 136	25 524	68,5	42,4	65,1
23	Jämtlands län	1 031 032	13 446	80,0	37,9	76,7
24	Västerbottens län	1 882 660	26 969	71,0	58,2	69,8
25	Norrbottens län	1 923 743	23 766	82,1	70,8	80,9
Riket		50 864 224	1 071 529	50,8	29,1	47,5

Källa: SCB

Tabell 12. Friyta per elev 2020, efter huvudman och län

Län	Total friyta (m ²)	Totalt elevantal	Friyta per elev (m ²)			
			kommunal huvudman	enskild huvudman	totalt	
01	Stockholms län	6 776 224	261 189	28,3	19,1	25,9
03	Uppsala län	1 891 767	40 875	50,0	27,0	46,3
04	Södermanlands län	1 577 646	33 275	53,8	24,9	47,4
05	Östergötlands län	2 425 491	48 948	52,2	33,0	49,6
06	Jönköpings län	2 115 766	40 443	53,8	31,6	52,3
07	Kronobergs län	1 521 221	22 232	69,4	58,2	68,4
08	Kalmar län	1 753 214	24 828	71,9	55,1	70,6
09	Gotlands län	443 340	5 820	81,8	40,3	76,2
10	Blekinge län	1 084 348	16 627	71,0	35,4	65,2
12	Skåne län	6 237 829	150 631	42,9	32,5	41,4
13	Hallands län	1 833 017	37 498	49,5	43,3	48,9
14	Västra Götalands län	7 984 561	181 837	46,7	24,8	43,9
17	Värmlands län	1 961 182	27 869	71,1	60,9	70,4
18	Örebro län	1 734 322	32 711	55,9	31,7	53,0
19	Västmanlands län	1 299 415	29 265	49,2	19,5	44,4
20	Dalarnas län	1 918 210	29 934	67,4	32,7	64,1
21	Gävleborgs län	1 778 364	29 213	66,5	30,4	60,9
22	Västernorrlands län	1 617 460	25 296	68,1	38,3	63,9
23	Jämtlands län	1 005 139	13 508	79,2	33,1	74,4
24	Västerbottens län	1 881 004	27 612	69,3	57,7	68,1
25	Norrbottnens län	1 808 992	23 675	77,7	65,7	76,4
Riket		50 648 513	1 103 286	49,4	27,6	45,9

In English

Summary

On behalf of the National Board of Housing, Building and Planning, Statistics Sweden (SCB) has conducted a national study to measure the schoolyards of all primary and secondary school units for the years 2014, 2015, 2016, 2018 and 2020. The statistics aim at providing quantitative data for assessing primary and secondary school pupils' access to the outdoor school environment. Some figures regarding the land cover characteristics within and around the school environment is also presented within the framework of the study.

The result shows that the average schoolyard space per student in Sweden was 45.9 square meters as of 2020. However, there is a significant regional variation in the average size of the schoolyard space per student. As expected, the differences are linked to the location of the schools in relation to urban areas. A general pattern is that schools located in, or near, larger urban areas have less schoolyard space per student than schools in smaller urban areas or in rural areas. The study also shows that the average amount of space per student vary between public and private schools. On average, in 2018 and 2020 students at private schools had roughly 22 square meters less schoolyard space per capita compared to students at public schools.

The study also shows that the average amount of space decreases over time. Between 2014 and 2020, the average schoolyard space per student decreased by 2.6 square meters. The main reason for the reduction in schoolyard space availability is an increased number of students on existing schoolyards combined with densification of existing schoolyards, where temporary pavilions and extension of school buildings have consumed parts of the former schoolyard.

The National Board of Housing, Building and Planning recommends 30 square meters per child in primary and secondary school as a minimum threshold. In 2020 around 464,000 students had access to an area below 30 square meters per capita, which corresponds to about 42 percent of all primary and secondary school students in the country.

In average, 48 percent of the total schoolyard area of primary and secondary schools consists of soil-sealed land and 46 percent of green space, open or wooded.

Most commonly, students reach six public green areas within 300 meters from the schoolyard. In 2020, only 0.2 percent of the pupils in Sweden did not have access to any public green areas within 300 meters from the schoolyard.

SCB beskriver Sverige SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.